

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,  
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

# कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः (वाक्य सहित)

## द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः

### Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site [www.vedavms.in](http://www.vedavms.in).

---

## **Version Notes:**

**This is now the current Version 1.0 dated June 30, 2024.**

1. This replaces the earlier version 0.3 dated Oct 31, 2022.
2. No errors found in this version.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. In this Compilation the Samita Vaakyams have been suitably aligned, synchronised and refurbished in line with “Pada Paatam”.

## **Earlier Versions**

1st	Version Number	0.0 dated 30th June 2019
2nd	Version Number	0.1 dated 31st May 2020
3rd	Version Number	0.2 dated 31st Aug 2020
4th	Version Number	0.3 dated 31st Oct 2022

---

## **Contents**

**2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयं काण्डं .....4**

**2.4 द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं..... 4**

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

## 2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयं

### काण्डं

#### 2.4 द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं

##### TS 2.4.1.1

दे॒वा म॒नु॒ष्याः॑ पि॒तरस्ते॑ ऽन्य॒त आ॒सन्न॑सु॒रा रक्षा॑ँसि पि॒शाचास्ते॑  
ऽन्य॒तस्तेषां॑ दे॒वाना॑मु॒त यद॒ल्पं लो॒हित॑मकु॒र्वन् तद्-रक्षा॑ँसि  
रा॒त्रीभि॑रसु॒भ्नन् ता॒न्थ सु॒ब्धान् मृ॒तान॑भि व्यौ॒च्छत् ते दे॒वा अ॒विदु॑र्यो  
वै नो ऽयं म्रि॒यते॑ रक्षा॑ँसि वा इ॒मं घ्न॑न्तीति ते रक्षा॑ँस्यु॒पाम॑न्त्रयन्त  
ता॒न्यब्रु॑वन् वरं वृ॒णाम॑है य - [ ] 1

##### TS 2.4.1.1 - Padam

दे॒वाः । म॒नु॒ष्याः॑ । पि॒तरः॑ । ते । अ॒न्यतः॑ । आ॒सन्न॑ । अ॒सुराः॑ ।  
रक्षा॑ँसि । पि॒शाचाः॑ । ते । अ॒न्यतः॑ । तेषा॑म् । दे॒वाना॑म् । उ॒त ।  
यत् । अ॒ल्पम् । लो॒हितम् । अकु॑र्वन् । तत् । रक्षा॑ँसि ।

रा॒त्रीभि॒रिति॑ रा॒त्रि-भिः॑ । अ॒सु॒भ्नन् । तान् । सु॒ब्धान् । मृ॒तान् ।  
अ॒भि । वी॒ति । औ॒च्छत् । ते । दे॒वाः । अ॒वि॒दुः । यः । वै । नः ।  
अ॒यम् । म्रि॒यते॑ । रक्षा॑ँ॒सि । वै । इ॒मम् । घ्न॒न्ति । इति॑ । ते ।  
रक्षा॑ँ॒सि । उपेति॑ । अ॒मन्त्र॑यन्त । तानि॑ । अ॒ब्रुव॑न् । वरम् ।

वृ॒णाम॑है । यत् । 1 (50)

**TS 2.4.1.2**

-द॒सु॒रान् जया॑म तन्नः॑ स॒हास॑दिति॑ ततो॑ वै दे॒वा अ॒सुरा॑नजयन् ते  
ऽसु॒रान् जि॒त्वा रक्षा॑ँ॒स्यपा॑नुदन्त॒ तानि॑ रक्षा॑ँ॒स्यनृ॑त-म॒कर्ते॑ति  
सम॑न्तं दे॒वान् पर्य॑विशन् ते दे॒वा अ॒ग्नाव॑नाथन्त॒ ते ऽग्नये॑ प्रवते  
पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपन्न॒ग्नये॑ वि॒बाध॑वते॒ ऽग्नये॑ प्रती॒कव॑ते  
यद॒ग्नये॑ प्रवते॒ निर॑वपन् । या॒न्येव॑ पु॒रस्ता॑द्-रक्षा॑ँ॒स्या - [ ] 2

**TS 2.4.1.2 - Padam**

अ॒सुरा॑न् । जया॑म । तत् । नः । स॒ह । अ॒सत् । इति॑ । ततः॑ । वै ।  
दे॒वाः । अ॒सुरा॑न् । अ॒जय॑न् । ते । अ॒सुरा॑न् । जि॒त्वा । रक्षा॑ँ॒सि ।  
अ॒पेति॑ । अ॒नुद॑न्त । तानि॑ । रक्षा॑ँ॒सि । अ॒नृ॒तम् । अ॒कर्त॑ । इति॑ ।  
सम॑न्तमिति॑ सं - अ॒न्तम् । दे॒वान् । परी॑ति । अ॒वि॒शन् । ते ।

दे॒वाः । अ॒ग्नौ । अ॒नाथ॑न्त । ते । अ॒ग्नये॑ । प्र॒वत॑ इति॒ प्र – व॒ते ।

पु॒रोडा॑शम् । अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्य॒ष्टा – क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ ।

अ॒वप॑न् । अ॒ग्नये॑ । वि॒बाध॑वत॒ इति॑ वि॒बाध॑ – व॒ते ।

अ॒ग्नये॑ । प्र॒तीक॑वत॒ इति॑ प्र॒तीक॑ – व॒ते । यत् । अ॒ग्नये॑ ।

प्र॒वत॑ इति॒ प्र – व॒ते । नि॒रव॑प॒न्निति॑ निः – अ॒वप॑न् । या॒नि ।

ए॒व । पु॒रस्ता॑त् । र॒क्षाञ्॑सि । 2 (50)

### **TS 2.4.1.3**

–सन् तानि तेन प्राणुदन्त यदग्नये विबाधवते यान्येवाभितो

रक्षाञ्स्यासन् तानि तेन व्यबाधन्त यदग्नये प्रतीकवते यान्येव

पश्चाद्–रक्षाञ्स्यासन् तानि तेनापानुदन्त ततो देवा अभवन् परा ऽसुरा

यो भ्रातृव्यवान्थ स्याथ स स्पर्द्धमान एतयेष्ट्या यजेताग्नये प्रवते

पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेदग्नये विबाधवते – [ ] 3

### **TS 2.4.1.3 - Padam**

आ॒सन् । ता॒नि । ते॒न । प्रे॒ति । अ॒नुद॑न्त । यत् । अ॒ग्नये॑ ।

वि॒बाध॑वत॒ इति॑ वि॒बाध॑ – व॒ते । या॒नि । ए॒व । अ॒भितः॑ ।

रक्षा॑सि । आसन् । तानि॑ । तेन॑ । वीति॑ । अ॒बा॒ध॒न्त॒ । यत् ।  
 अ॒ग्नये॑ । प्र॒ती॒क॒व॒त इति॑ प्र॒ती॒क – व॒ते । यानि॑ । ए॒व । प॒श्चात् ।  
 रक्षा॑सि । आसन् । तानि॑ । तेन॑ । अ॒पेति॑ । अ॒नु॒द॒न्त॒ । ततः॑ ।  
 दे॒वाः । अ॒भ॒वन् । प॒रेति॑ । अ॒सु॒राः । यः । भ्रा॒तृ॒व्य॒वा॒नि॒ति  
 भ्रा॒तृ॒व्य – वा॒न् । स्यात् । सः । स्पर्द्ध॑मानः । ए॒तया॑ । इ॒ष्ट्या॑ ॥  
 य॒जेत॑ । अ॒ग्नये॑ । प्र॒व॒त इति॑ प्र – व॒ते । पु॒रो॒डा॒शम् ॥  
 अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा – क॒पा॒लम् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पेत् ।  
 अ॒ग्नये॑ । वि॒बा॒ध॒व॒त इति॑ वि॒बा॒ध – व॒ते । 3 (50)

**TS 2.4.1.4**

ऽग्नये॑ प्र॒ती॒क॒व॒ते यद॒ग्नये॑ प्र॒व॒ते निर्व॑पति य ए॒वास्मा॑च्छ्रे॒यान्–  
 भ्रा॒तृ॒व्य॒स्तं तेन॑ प्र णु॒द॒ते यद॒ग्नये॑ वि॒बा॒ध॒व॒ते य ए॒वैने॑न स॒दृङ् तं तेन॑  
 वि बा॑धते यद॒ग्नये॑ प्र॒ती॒क॒व॒ते य ए॒वास्मा॑त् पापी॒यान् तं तेना॑प नु॒द॒ते  
 प्र श्रे॒या॑सं भ्रा॒तृ॒व्यं नु॒द॒ते ऽति॑ स॒दृ॒शं क्रा॑मति नैनं पापी॒याना॑प्नोति  
 य ए॒वं ( ) वि॒द्वाने॒तये॑ष्व्या य॒ज॒ते ॥ 4

**TS 2.4.1.4 - Padam**

अ॒ग्नये॑ । प्र॒तीक॑व॒त इति॑ प्र॒तीक॑ – व॒ते । यत् । अ॒ग्नये॑ ।  
 प्र॒व॒त इति॑ प्र – व॒ते । निर्व॑प॒तीति॑ निः – व॒प॒ति । यः । ए॒व ।  
 अ॒स्मात् । श्रे॒यान् । भ्रातृ॑व्यः । तम् । तेन॑ । प्रेति॑ । नु॒द॒ते ।  
 यत् । अ॒ग्नये॑ । वि॒बा॒ध॒व॒त इति॑ वि॒बा॒ध – व॒ते । यः । ए॒व । ए॒नेन॑ ।  
 स॒दृङ्ङिति॑ स – दृङ् । तम् । तेन॑ । वी॒ति । बा॒ध॒ते । यत् । अ॒ग्नये॑ ।  
 प्र॒तीक॑व॒त इति॑ प्र॒तीक॑ – व॒ते । यः । ए॒व । अ॒स्मात् । पापी॑यान् ।  
 तम् । तेन॑ । अपेति॑ । नु॒द॒ते । प्रेति॑ । श्रे॒याꣳस॑म् । भ्रातृ॑व्यम् ।  
 नु॒द॒ते । अ॒तीति॑ । स॒दृश॑म् । क्रा॒म॒ति । न । ए॒नम् । पापी॑यान् ।  
 आ॒प्नोति॑ । यः । ए॒वम् ( ) । वि॒द्वान् । ए॒तया॑ । इष्ट्या॑ ।  
 यज॑ते ॥ 4 (54) (वृ॒णा॒म॒है यत् – पु॒र॒स्ताद् र॒क्षाꣳसि॑ – व॒पेद॑ग्नये॑

वि॒बा॒ध॒व॒त – ए॒वं – च॒त्वारि॑ च) (A1)

**TS 2.4.2.1**

दे॒वा॒सु॒राः सँय॑त्ता आ॒सन् ते दे॒वा अ॑ब्रुवन् । यो नो॑ वी॒र्या॑व॒त्त॒म॒-स्त॒म॒नु॑  
 स॒मा॒र॒भा॒म॒हा इति॑ त इन्द्र॑मब्रुवन् त्वं वै नो॑ वी॒र्या॑व॒त्त॒मो ऽसि॑ त्वा॒म॒नु॑  
 स॒मा॒र॒भा॒म॒हा इति॑ सो ऽब्र॑वीत् तिस्रो॑ म॒ इ॒मास्त॑नुवो वी॒र्या॑व॒ती॒स्ताः



प्रीणी॑ताथासुरान॑भि॒ भविष्य॑थेति॒ ता वै ब्रू॑हीत्यब्रुवन्निय-म॑होमुगियं  
वि॑मृ॒धेयमिन्द्रि॑यावती - [ ] 5

**TS 2.4.2.1 - Padam**

दे॒वा॒सुरा॑ इति॒ देव॑ - अ॒सुराः॑ । सँय॑त्ता इति॒ सं - य॒त्ताः॑ ।  
आ॒सन् । ते । दे॒वाः । अ॒ब्रुवन् । यः । नः । वी॒र्या॑वत्तम इति  
वी॒र्या॑वत् - त॒मः । तम् । अ॒न्विति॑ । स॒मा॒र॒भा॒महा॑ इति  
सं - आ॒र॒भा॒महै॑ । इति॑ । ते । इन्द्र॑म् । अ॒ब्रुवन् । त्वम् । वै । नः ।  
वी॒र्या॑वत्तम इति॑ वी॒र्या॑वत् - त॒मः । अ॒सि । त्वाम् । अ॒न्विति॑ ।  
स॒मा॒र॒भा॒महा॑ इति॑ सं-आ॒र॒भा॒महै॑ । इति॑ । सः । अ॒ब्रवीत् । तिस्रः॑ ।  
मे । इ॒माः । त॒नुवः॑ । वी॒र्या॑वतीरिति॑ वी॒र्य - व॒तीः । ताः ।  
प्री॒णी॒त । अथ॑ । अ॒सुरान् । अ॒भीति॑ । भ॒विष्य॑थ । इति॑ । ताः । वै ।  
ब्रू॒हि । इति॑ । अ॒ब्रुवन् । इ॒यम् । अ॒हो॒मु॒गित्य॑हः-मुक् । इ॒यम् ।  
वि॑मृ॒धेति॑ वि - मृ॒धा । इ॒यम् । इन्द्रि॑यावतीतीन्द्रि॒य - व॒ती । 5 (50)

**TS 2.4.2.2**

-त्यब्रवीत् त इन्द्राया॑होमुचे॒ पुरो॑डाशमेकादशकपालं॒ निर॑वपन्निन्द्राय  
वैमृ॒धायेन्द्रा॑येन्द्रि॒याव॑ते॒ यदिन्द्रा॑याहोमुचे॒ निर॑वपन्नहस॒ एव

तेना॑मुच्यन्त॑ यदिन्द्रा॑य वैमृ॒धाय॑ मृ॒ध ए॒व तेना॑पा॒घ्नत॑यदिन्द्रा॑येन्द्रि॒याव॑त  
इन्द्रि॒यमे॒व तेना॑ऽऽत्म॒न्नद॑धत॒ त्रय॑स्त्रि॒ंशत्क॑पालं॒ पुरो॑डाशं॒ निर॑वपन्  
त्रय॑स्त्रि॒ंशद्-वै दे॒वता॑स्ता इन्द्र॑ आ॒त्मन्न॑नु॒ समा॑रंभयत॒ भूत्यै॑ – [ ] 6

**TS 2.4.2.2 - Padam**

इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । ते । इन्द्रा॑य । अ॒होमु॑च इत्य॒हः – मुचै॑ ।  
पुरो॑डाशम् । ए॒काद॑शक॒पालमि॑त्ये॒काद॑श – क॒पालम् । निरि॑ति ।  
अ॒वप॑न् । इन्द्रा॑य । वैमृ॒धाय॑ । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॒याव॑त  
इतीन्द्रि॒य – व॑ते । यत् । इन्द्रा॑य । अ॒होमु॑च इत्य॒हः – मुचै॑ ।  
निर॑वप॒न्निति॑ निः – अ॒वप॑न् । अ॒हसः॑ । ए॒व । तेन॑ । अ॒मुच्य॑न्त ।  
यत् । इन्द्रा॑य । वैमृ॒धाय॑ । मृ॒धः । ए॒व । तेन॑ । अ॒पेति॑ । अ॒घ्नत॑ ।  
यत् । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॒याव॑त इतीन्द्रि॒य – व॑ते । इन्द्रि॒यम् ।  
ए॒व । तेन॑ । आ॒त्मन् । अ॒दध॑त ।  
त्रय॑स्त्रि॒ंशत्क॑पालमि॒ति त्रय॑स्त्रि॒ंशत् – क॒पालम् ।  
पुरो॑डाशम् । निरि॑ति । अ॒वप॑न् । त्रय॑स्त्रि॒ंशदि॑ति त्रयः – त्रि॒ंशत् ।

वै । दे॒वताः । ताः । इन्द्रः । आ॒त्मन् । अ॒न्विति ।

स॒मा॒रं॒भय॑तेति॒ सं – आ॒रं॒भय॑त । भू॒त्यै । 6 (50)

**TS 2.4.2.3**

तां वा॒व दे॒वा वि॒जिति॑-मु॒त्त॒मा-म॒सुरैर् व्य॑जयन्त॒यो भ्रा॑तृ॒व्यवा॒न्थ-  
स्या॒थ स॒ स्पर्द्ध॑मान ए॒तयेष्ट्या॑ यजे॒तेन्द्रा॑या॒होमु॑चे  
पु॒रोडा॑श॒मेका॑दश॒कपालं॑ निर्व॒पेदिन्द्रा॑य वैमृ॒धायेन्द्रा॑येन्द्रि॒याव॑ते-  
ह॒सा वा ए॒ष गृ॑हीतो यस्मा॒च्छ्रेया॑न् भ्रा॑तृ॒व्योय॑दिन्द्रा॒याहोमु॑चे  
निर्व॒पत्य॑ह॒स ए॒व तेन॑ मुच्यतेमृ॒धा वा ए॒षो ऽभिष॑ण्णो यस्मा॒थ  
स॒मा॒नेष्व॒न्यः श्रेया॑नु॒ता – [ ] 7

**TS 2.4.2.3 - Padam**

ताम् । वा॒व । दे॒वाः । वि॒जिति॑मि॒ति वि – जि॒तिम् ।  
उ॒त्त॒मा॒मित्यु॑त् – त॒माम् । अ॒सुरैः । वी॒ति । अ॒जय॑न्त । यः ।  
भ्रा॑तृ॒व्यवा॒निति॑ भ्रा॑तृ॒व्य – वा॒न् । स्या॒त् । सः । स्पर्द्ध॑मानः ।  
ए॒तया॑ । इष्ट्या॑ । य॒जेत॑ । इन्द्रा॑य । अ॒होमु॑च इत्य॒हः – मु॒चे ।  
पु॒रोडा॑शम् । ए॒काद॑श॒कपाल॑मित्ये॒काद॑श – क॒पालम् । नि॒रिति॑ ।  
व॒पेत् । इन्द्रा॑य । वैमृ॒धाय॑ । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॒याव॑त इतीन्द्रि॒य – व॒ते ।

अ॒ह॒सा । वै । ए॒षः । गृ॒ही॒तः । यस्मा॑त् । श्रे॒या॒न् । भ्रा॒तृ॒व्यः । यत् ।  
इन्द्रा॑य । अ॒हो॒मु॒च इत्य॑हः – मु॒चै॑ । निर्व॑पतीति॒ निः – व॑पति ।  
अ॒ह॒सः । ए॒व । ते॒न । मु॒च्य॒ते । मृ॒धा । वै । ए॒षः ।  
अ॒भि॒ष॒ण्ण इत्य॑भि – स॒न्नः । यस्मा॑त् । स॒मा॒ने॒षु । अ॒न्यः ।  
श्रे॒या॒न् । उ॒त । 7 (50)

**TS 2.4.2.4**

–ऽभ्रा॒तृ॒व्यो यदिन्द्रा॑य वैमृ॒धाय॑ मृ॒ध ए॒व तेना॑प॒ ह॒ते यदिन्द्रा॑येन्द्रि॒याव॑त  
इन्द्रि॒यमे॒व तेना॑त्मन् ध॒त्ते त्रय॑स्त्रि॒ंश॑त्क॒पालं॑ पु॒रो॒डा॒शं निर्व॑पति  
त्रय॑स्त्रि॒ंश॑द्-वै दे॒वता॑स्ता ए॒व यज॑मान आ॒त्मन्नु॑ स॒मा॒रं॑भयते भू॒त्यै  
सा वा ए॒षा वि॒जि॒तिर्ना॒मेष्टि॑र्य ए॒वं वि॒द्वाने॒तये॑ष्ट्या॒ यज॑त उ॒त्त॒मा॒मे॒व  
वि॒जि॒तिं भ्रा॒तृ॒व्ये॒ण वि॑ ज॒यते ॥ 8

**TS 2.4.2.4 - Padam**

अ॒भ्रा॒तृ॒व्यः । यत् । इन्द्रा॑य । वैमृ॒धाय॑ । मृ॒धः । ए॒व । ते॒न ।  
अ॒पे॒ति । ह॒ते । यत् । इन्द्रा॑य । इन्द्रि॒याव॑त इतीन्द्रि॒य – व॒ते ।  
इन्द्रि॒यम् । ए॒व । ते॒न । आ॒त्मन् । ध॒त्ते ।  
त्रय॑स्त्रि॒ंश॑त्क॒पाल॒मि॒ति त्रय॑स्त्रि॒ंश॑त् – क॒पाल॒म् । पु॒रो॒डा॒शम् ।

निरि॑ति । व॒पति॑ । त्रय॑स्त्रि॒ंश॒दिति॑ त्रयः – त्रि॒ंशत् । वै ।  
 दे॒वताः॑ । ताः । ए॒व । यज॑मानः । आ॒त्मन् । अ॒न्विति॑ ।  
 स॒मा॒रं॑भयत इति॑ सं – आ॒रं॑भयते । भू॒त्यै॑ । सा । वै । ए॒षा ।  
 वि॒जि॒ति॒रिति॑ वि – जि॒तिः । ना॒म । इ॒ष्टिः । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।  
 ए॒तया॑ । इ॒ष्ट्या॑ । यज॑ते । उ॒त्त॒मा॒मित्यु॑त् – त॒माम् । ए॒व ।  
 वि॒जि॒ति॒मिति॑ वि – जि॒तिम् । भ्रातृ॑व्येण । वी॒ति । ज॒यते ॥ 8 (49)

(इ॒न्द्रि॒या॒वती॑ – भू॒त्या – उ॒तै – का॒न्नप॑ञ्चा॒शच्च॑) (A2)

#### TS 2.4.3.1

दे॒वा॒सु॒राः सँय॑त्ता आ॒सन् तेषां॑ गा॒य॒त्र्यो॒जो ब॑लमिन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ प्र॒जां  
 प॒शून्थ॑ सं॒गृह्णा॑ऽऽदा॒या-प॑क्र॒म्याति॑ष्ठत् ते ऽम॒न्यन्त॑ य॒तरान्  
 वा इ॒यमु॑पाव॒थ्स्य॑ति त इ॒दं भ॑विष्य॒न्तीति॑ तां वी॒ह्वय॑न्त॒ विश्व॑क॒र्म॒न्निति॑  
 दे॒वा दा॑भीत्यसु॒राः सा ना॒न्य॒तरा॑ञ्च॒नो॒पाव॑र्तत ते दे॒वा  
 ए॒तद्-य॑जु॒रप॑श्य॒न्नो॒जो ऽसि॑ स॒हो ऽसि॑ ब॒लम॑सि – [ ] 9

#### TS 2.4.3.1 - Padam

दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व – अ॒सु॒राः । सँय॑त्ता इति॑ सं – य॒त्ताः ।  
 आ॒सन् । तेषा॑म् । गा॒य॒त्री । ओ॒जः । ब॒लम् । इ॒न्द्रि॒यम् । वी॒र्यम्॑ ।

प्र॒जामि॑ति प्र – जा॒म् । प॒शून् । सं॒गृह्ये॑ति सं – गृ॒ह्य ।  
 आ॒दाये॑त्या – दा॒य । अ॒प॒क्र॒म्ये॑त्यप – क्र॒म्य । अ॒ति॒ष्ठ॒त् । ते ।  
 अ॒म॒न्य॒न्त । य॒त॒रान् । वै । इ॒यम् । उ॒पा॒व॒थ्स्य॑तीत्युप – आ॒व॒थ्स्य॑ति ।  
 ते । इ॒दम् । भ॒वि॒ष्य॒न्ति । इति॑ । ता॒म् । वी॑ति । अ॒ह्व॒य॒न्त ।  
 वि॒श्व॒क॒र्म॒न्निति॑ वि॒श्व – क॒र्म॒न् । इति॑ । दे॒वाः । दा॒भि । इति॑ ।  
 अ॒सु॒राः । सा । न । अ॒न्य॒त॒रान् । च॒न । उ॒पा॒व॒र्त॒तेत्यु॑प – आ॒व॒र्त॒त ।  
 ते । दे॒वाः । ए॒तत् । य॒जुः । अ॒प॒श्य॒न् । ओ॒जः । अ॒सि॒ । स॒हः ।  
 अ॒सि॒ । ब॒ल॒म् । अ॒सि॒ । 9 (50)

**TS 2.4.3.2**

भ्रा॒जो ऽसि॑ दे॒वानां॑ धा॒म ना॒मा ऽसि॑ वि॒श्व॒म॒सि वि॒श्वायुः॑ स॒र्व॒म॒सि  
 स॒र्वायु॑र॒भिभू॑रिति वा॒व दे॒वा अ॒सु॒राणा॑मो॒जो ब॒ल॒मिन्द्रि॑यं वी॒र्यं॑ प्र॒जां  
 प॒शून् वृ॑ज्जत यद्-गा॒य॒त्र्यप॒क्र॒म्याति॑ष्ठत् तस्मा॑दे॒तां गा॒य॒त्रीती॑ष्टिमाहुः  
 सँव॑थ्सरो वै गा॒य॒त्री सँव॑थ्सरो वै तद॒प॒क्र॒म्याति॑ष्ठद्-यदे॒तया॑  
 दे॒वा अ॒सु॒राणा॑मो॒जो ब॒ल॒मिन्द्रि॑यं वी॒र्यं॑ – [ ] 10

**TS 2.4.3.2 - Padam**

भ्राजः । असि । देवानाम् । धाम । नाम । असि । विश्वम् । असि ।  
विश्वायुरिति विश्व – आयुः । सर्वम् । असि । सर्वायुरिति  
सर्व – आयुः । अभिभूरित्यभि – भूः । इति । वाव । देवाः ।  
असुराणाम् । ओजः । बलम् । इन्द्रियम् । वीर्यम् ।  
प्रजामिति प्र-जाम् । पशून् । अवृज्जत । यत् । गायत्री ।  
अपक्रम्येत्यप – क्रम्य । अतिष्ठत् । तस्मात् । एताम् । गायत्री । इति ।  
इष्टिम् । आहुः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । गायत्री ।  
सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । तत् । अपक्रम्येत्यप – क्रम्य ।  
अतिष्ठत् । यत् । एतया । देवाः । असुराणाम् । ओजः । बलम् ।  
इन्द्रियम् । वीर्यम् । 10 (50)

**TS 2.4.3.3**

प्रजां पशूनवृज्जत तस्मादेताः सँवर्ग इतीष्टिमाहुर्यो  
भ्रातृव्यवान्थस्याथ सस्पर्द्धमान एतयेष्ट्या यजेताग्नये सँवर्गाय  
पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेत् तः शृतमासन्नमेतेन यजुषा ऽभि

मृ॒शेदो॑ज ए॒व ब॒लमि॑न्द्रि॒यं वी॑र्यं प्र॒जां प॒शून् भ्रा॑तृ॒व्यस्य॑ वृ॒द्धे  
भ॒वत्या॑त्म॒ना परा॑ ऽस्य॒ भ्रा॑तृ॒व्यो भ॒वति॑ ॥ 11

**TS 2.4.3.3 - Padam**

प्र॒जामि॑ति प्र – जा॒म् । प॒शून् । अ॒वृ॒ञ्ज॒त । तस्मा॑त् । ए॒ताम् ।  
सँव॑र्ग इति सं – वर्गः । इति॑ । इष्टि॑म् । आ॒हुः । यः ।  
भ्रा॑तृ॒व्यवा॒निति॑ भ्रा॑तृ॒व्य – वा॒न् । स्या॑त् । सः । स्पर्द्ध॑मानः । ए॒तया॑ ।  
इष्ट्या॑ । यजे॑त् । अ॒ग्नये॑ । सँव॑र्गायेति सं – वर्गा॑य ।  
पु॒रोडा॑शम् । अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्यष्टा॑ – क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ ।  
व॒पेत् । तम् । शृ॒तम् । आ॒सन्न॑मि॒त्या – स॒न्नम् । ए॒तेन॑ । य॒जुषा॑ ।  
अ॒भीति॑ । मृ॒शेत् । ओजः॑ । ए॒व । ब॒लम् । इन्द्रि॑यम् । वी॑र्यम् ।  
प्र॒जामि॑ति प्र – जा॒म् । प॒शून् । भ्रा॑तृ॒व्यस्य॑ । वृ॒द्धे । भ॒वति॑ ।  
आ॒त्मना॑ । परे॑ति । अ॒स्य । भ्रा॑तृ॒व्यः । भ॒वति॑ ॥ 11 (45)

(ब॒ल॒म॒स्ये – तया॑ दे॒वा अ॒सु॒राणा॑मो॒जो ब॒ल॒मिन्द्रि॑यं वी॑र्यं –  
पञ्च॑च॒त्वारि॑ंश॒च्च) (A3)



**TS 2.4.4.1**

प्र॒जाप॑तिः प्र॒जा अ॑सृज॒त ता अ॑स्मात् सृ॒ष्टाः परा॑ची-रायन् ता  
यत्रा॑वसन् ततो॑ गर्मु॒दुदति॑ष्ठत् ता बृह॒स्पति॑श्चान्ववैता॒ꣳ सो ऽब्र॑वीद्  
बृह॒स्पति॑रनया॒ त्वा प्र ति॑ष्ठान्यथ॒ त्वा प्र॒जा उपा॑वथ्स्यन्तीति॒ तं प्राति॑ष्ठत्  
ततो॑ वै प्र॒जाप॑तिं प्र॒जा उपा॑वर्तन्त॒ यः प्र॒जाका॑मः स्यात् तस्मा॑ ए॒तं  
प्राजा॑पत्यं गा॒र्मुतं॑ च॒रुं निर्व॑पेत् प्र॒जाप॑ति - [ ] 12

**TS 2.4.4.1 - Padam**

प्र॒जाप॑तिरिति॒ प्र॒जा - प॑तिः । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । अ॒सृज॒त । ताः ।  
अ॒स्मात् । सृ॒ष्टाः । परा॑चीः । आ॒यन् । ताः । यत्र । अव॑सन् । ततः ।  
गर्मु॒त् । उ॒दिति॑ । अ॒तिष्ठ॑त् । ताः । बृह॒स्पतिः॑ । च ।  
अ॒न्ववैता॑मित्यनु - अवैताम् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । बृह॒स्पतिः॑ । अ॒नया॑ ।  
त्वा । प्रेति॑ । ति॒ष्ठानि॑ । अथ॑ । त्वा । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः ।  
उपा॑वथ्स्यन्तीत्युप - आवथ्स्यन्ति । इति॑ । तम् । प्रेति॑ । अ॒तिष्ठ॑त् ।  
ततः । वै । प्र॒जाप॑तिमिति॒ प्र॒जा - प॑तिम् । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः ।  
उपा॑वर्तन्तेत्युप - आवर्तन्त । यः । प्र॒जाका॑म इति॒ प्र॒जा - का॑मः ।

स्यात् । तस्मै॑ । ए॒तम् । प्रा॒जाप॒त्यमि॑ति प्राजा – प॒त्यम् । गा॒र्मु॒तम् ।  
च॒रुम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । प्रा॒जाप॒तिमि॑ति प्राजा – प॒तिम् । 12 (50)

**TS 2.4.4.2**

–मे॒व स्वे॑न भा॒गधे॑ये॒नोप॑ धावति स ए॒वास्मै॑ प्र॒जां प्र॑ ज॒नय॑ति  
प्रा॒जाप॑तिः प॒शून्सृ॑जत ते ऽस्मा॑त् सृ॒ष्टाः प॒राञ्च॑ आ॒यन् ते॑ यत्रा॒वस॑न्  
ततो॑ ग॒र्मुदु॑दतिष्ठत् तान् पू॒षा चान्व॑वैता॒न् सो ऽब्र॑वीत् पू॒षा अन॑या मा  
प्र ति॒ष्ठथ॑ त्वा प॒शव॑ उपाव॒थ्स्य॑न्तीति मां प्र ति॒ष्ठेति॑ सोमो॑ ऽब्र॑वीन्  
मम॑ वा – [ ] 13

**TS 2.4.4.2 - Padam**

ए॒व । स्वे॑न । भा॒गधे॑ये॒नेति॑ भा॒ग – धे॑ये॒न । उपे॑ति । धा॒वति॑ ।  
सः । ए॒व । अ॒स्मै । प्रा॒जामि॑ति प्र – जा॒म् । प्रे॑ति । ज॒नय॑ति ।  
प्रा॒जाप॑तिरिति प्राजा – प॒तिः । प॒शून् । अ॒सृ॑जत । ते । अ॒स्मात् ।  
सृ॒ष्टाः । प॒राञ्चः॑ । आ॒यन् । ते । यत्र॑ । अ॒वस॑न् । ततः॑ । ग॒र्मुत् ।  
उ॒दि॒ति । अ॒ति॒ष्ठत् । तान् । पू॒षा । च॒ । अ॒न्ववै॑ता॒मित्य॑नु – अ॒वैता॑म् ।  
सः । अ॒ब्र॑वीत् । पू॒षा । अन॑या । मा । प्रे॑ति । ति॒ष्ठ । अथ॑ । त्वा ।

प॒शवः॑ । उ॒पाव॑थ्स्यन्तीत्यु॒प – आ॒व॑थ्स्यन्ति । इति॑ । मा॒म् । प्रेति॑ ।  
तिष्ठ॑ । इति॑ । सोमः॑ । अ॒ब्रवी॑त् । म॒म । वै । 13 (50)

**TS 2.4.4.3**

अ॒कृ॒ष्ट॒प॒च्य॒मि॒त्यु॒भौ वां प्र॑ ति॒ष्ठानी॑त्य॒ब्रवी॑त् तौ प्रा॒तिष्ठ॑त् ततो॒ वै  
प्र॒जाप॑तिं प॒शव॑ उ॒पाव॑र्तन्त॒ यः प॒शुका॑मः स्यात् तस्मा॑ ए॒तम्  
सो॒मापौ॑ष्णं गा॒र्मुतं॑ च॒रुं निर्व॑पेथ् सो॒मापू॑षणा॒वेव॑ स्वे॒न भा॒ग॒धेये॑नोप॑  
धा॒वति॑ ता॒वेवा॒स्मै प॒शून् प्र॑ ज॒नय॑तः सो॒मो वै रे॑तो॒धाः पू॒षा प॒शूनां॑  
प्र॒ज॒नयि॑ता सो॒म ए॒वा॒स्मै रे॑तो॒ दधा॑ति पू॒षा ( ) प॒शून् प्र॒ज॒नय॑ति ॥ 14

**TS 2.4.4.3 - Padam**

अ॒कृ॒ष्ट॒प॒च्य॒मि॒त्यु॒भौ – प॒च्य॒म् । इति॑ । उ॒भौ । वा॒म् । प्रेति॑ ।  
ति॒ष्ठानि॑ । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । तौ । प्रेति॑ । अ॒तिष्ठ॑त् । ततः॑ । वै ।  
प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा – प॒तिम् । प॒शवः॑ । उ॒पाव॑र्तन्तेत्यु॒प – आ॒व॑र्तन्त ।  
यः । प॒शुका॑म इति॑ प॒शु – का॒मः । स्यात् । तस्मै॑ । ए॒तम् ।  
सो॒मापौ॑ष्णमि॒ति सो॒मा – पौ॑ष्णम् । गा॒र्मुत॑म् । च॒रुम् । नि॒रिति॑ ।  
व॒पेत् । सो॒मापू॑षणा॒विति॑ सो॒मा – पू॒षणौ॑ । ए॒व । स्वे॒न ।  
भा॒ग॒धेये॑नेति॑ भा॒ग – धे॒येन॑ । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । तौ । ए॒व । अ॒स्मै ।

प॒शून् । प्रेति॑ । ज॒नय॑तः । सोमः॑ । वै । रे॒तो॒धा इति॑ रेतः – धाः ।

पू॒षा । प॒शूना॑म् । प्र॒ज॒नयि॑तेति॒ प्र – ज॒नयि॑ता । सोमः॑ । ए॒व ।

अ॒स्मै । रे॒तः । दधा॑ति । पू॒षा ( ) । प॒शून् । प्रेति॑ ।

ज॒नय॑ति ॥ 14 (53)

(व॒पेत् प्र॒जाप॑तिं – वै – दधा॑ति पू॒षा – त्रीणि॑ च) (A4)

**TS 2.4.5.1**

अ॒ग्ने गो॒भिर्न॑ आ ग॒ही॒न्द्रो पु॒ष्ट्या जु॑षस्व नः ।

इ॒न्द्रो ध॒र्ता गृ॑हेषु नः ॥

स॒वि॒ता यः स॒हस्रि॑यः स नो॑ गृ॒हेषु॑ रा॒रणत् ।

आ पू॒षा ए॒त्वाऽऽ व॑सु ॥

धा॒ता द॑दातु नो र॒यिमी॑शा॒नो ज॑ग॒तस्प॑तिः ।

स नः॑ पू॒र्णेन॑ वा॒वनत् ॥

त्व॒ष्टा यो वृ॑ष॒भो वृ॑षा स नो॑ गृ॒हेषु॑ रा॒रणत् ।

स॒हस्रे॑णा॒युते॑न च ॥

येन॑ दे॒वा अ॒मृतं॑ – [ ] 15

**TS 2.4.5.1 - Padam**

अ॒ग्ने॑ । गो॒भिः॑ । नः॑ । ए॒ति॑ । ग॒हि॑ । इ॒न्द्रो॑ इति॑ । पु॒ष्ट्या॑ । जु॒षस्व॑ ।  
नः॑ ॥ इ॒न्द्रः॑ । ध॒र्ता॑ । गृ॒हेषु॑ । नः॑ ॥ स॒विता॑ । यः । स॒हस्रि॑यः ।  
सः । नः॑ । गृ॒हेषु॑ । रा॒रणत् ॥ ए॒ति॑ । पू॒षा । ए॒तु॑ । ए॒ति॑ । व॒सु॑ ॥  
धा॒ता । द॒दातु॑ । नः॑ । र॒यिम् । ई॒शानः॑ । ज॒गतः॑ । प॒तिः ॥ सः॑ । नः॑ ।  
पू॒र्णेन॑ । वा॒व॒नत् ॥ त्व॒ष्टा॑ । यः । वृ॒षभः॑ । वृ॒षा॑ । सः॑ । नः॑ । गृ॒हेषु॑ ।  
रा॒रणत् ॥ स॒हस्रे॑ण । अ॒युते॑न । च॒ । येन॑ । दे॒वाः । अ॒मृत॑म् । 15 (50)

**TS 2.4.5.2**

दी॒र्घं॑ श्र॒वो दि॒व्यैर॑यन्त ।  
रा॒यस्पो॑ष त्वम॒स्मभ्यं॑ ग॒वां कु॒ल्मिं जी॒वस॑ आ यु॒वस्व ॥  
अ॒ग्निर्गृ॒हप॑तिः सोमो॑ वि॒श्वव॑निः स॒विता॑ सु॒मेधाः॑ स्वाहा॑ ॥  
अ॒ग्ने गृ॒हप॑ते यस्ते॒ घृ॒त्यो भा॒गस्ते॒न सह॑ ओज॑ आ॒क्रम॑माणा॒य धेहि॑  
श्रै॒ष्ठा॒यात्प॑थो मा योषं॑ मूर्द्धा॑ भू॒यास॑ स्वाहा॑ ॥ 16

**TS 2.4.5.2 - Padam**

दी॒र्घम् । श्र॒वः । दि॒वि । ऐ॒र॑यन्त ॥ रा॒यः । पो॒ष । त्वम् ।  
अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म – भ्य॑म् । ग॒वाम् । कु॒ल्मिम् । जी॒वसे॑ । ए॒ति॑ ।

यु॒व॒स्व ॥ अ॒ग्निः । गृ॒ह॒प॒ति॒रि॒ति॒ गृ॒ह – प॒तिः । सोमः । वि॒श्व॒व॒नि॒रि॒ति॒  
वि॒श्व – व॒निः । स॒वि॒ता । सु॒मे॒धा इति॑ सु॒-मे॒धाः । स्वाहा ॥ अ॒ग्ने ।  
गृ॒ह॒प॒त इति॑ गृ॒ह – प॒ते । यः । ते । घृ॒त्यः । भा॒गः । तेन॑ । स॒हः ।  
ओजः । आ॒क्र॒म॒मा॒णा॒ये॒त्या-क्र॒म॒मा॒णाय॑ । धे॒हि । श्र॒ष्ट्या॑त् । प॒थः ।  
मा । यो॒ष॒म् । मूर्द्धा । भू॒या॒स॒म् । स्वाहा ॥ 16 (38)

(अ॒मृत॑ – म॒ष्टा॒त्रि॒ंश॒च्च) (A5)

**TS 2.4.6.1**

चि॒त्रया॑ यजेत॑ प॒शु॒का॒म इ॒यं वै चि॒त्रा यद्-वा अ॒स्यां वि॒श्वं भू॒त॒म॒धि  
प्र॒जा॒य॒ते ते॒ने॒य॒ज्जि॒त्रा य ए॒वं वि॒द्वा॑ श्रि॒त्रया॑ प॒शु॒का॒मो य॒ज॒ते  
प्र प्र॒जया॑ प॒शु॒भिर् मि॒थु॒नैर् जा॒य॒ते प्रै॒वाऽऽग्ने॒येन॑ वा॒प॒य॒ति रे॒तः सौ॒म्येन॑  
द॒धा॒ति रे॒त ए॒व हि॒तं त्व॒ष्टा रू॒पा॒णि वि क॑रो॒ति॒सा॒र॒स्व॒तौ भ॒व॒त ए॒तद्-  
वै दै॒व्यं मि॒थु॒नं दै॒व्य॒मे॒वा॒स्मै – [ ] 17

**TS 2.4.6.1 - Padam**

चि॒त्रया॑ । य॒जे॒त । प॒शु॒का॒म इति॑ प॒शु – का॒मः । इ॒य॒म् । वै ।  
चि॒त्रा । यत् । वै । अ॒स्या॒म् । वि॒श्व॒म् । भू॒त॒म् । अधी॑ति ।  
प्र॒जा॒य॒त इति॑ प्र – जा॒य॒ते । तेन॑ । इ॒य॒म् । चि॒त्रा । यः । ए॒व॒म् ।

वि॒द्वान् । चि॒त्रया॑ । प॒शु॒का॒म॒ इति॑ प॒शु – का॒मः । यज॑ते । प्रेति॑ ।  
 प्र॒जयेति॑ प्र – जया॑ । प॒शुभि॒रिति॑ प॒शु – भिः । मि॒थु॒नैः । जा॒यते॑ ।  
 प्रेति॑ । ए॒व । आ॒ग्ने॒येन॑ । वा॒पय॑ति । रे॒तः । सौ॒म्येन॑ । द॒धाति॑ । रे॒तः ।  
 ए॒व । हि॒तम् । त्व॒ष्टा । रू॒पाणि॑ । वी॒ति । क॒रोति॑ । सा॒र॒स्व॒तौ ।  
 भव॑तः । ए॒तत् । वै । दै॒व्यम् । मि॒थु॒नम् । दै॒व्यम् । ए॒व ।

अ॒स्मै । 17 (50)

#### **TS 2.4.6.2**

मि॒थु॒नं म॑द्ध्यतो द॒धाति॑ पु॒ष्ट्यै॑ प्र॒जन॑नाय सि॒नीवा॒ल्यै च॒रु॑र्भवति  
 वा॒ग्वै सि॒नीवा॒ली पु॒ष्टिः ख॒लु वै वाक्पु॑ष्टिमे॒व वाच॑मु॒पैत्यै॑न्द्र उ॒त्त॒मो  
 भ॑वति ते॒नैव॑ तन्मि॒थु॒नꣳ स॒प्तै॒तानि॑ ह॒वीꣳषि॑ भवन्ति स॒प्त ग्रा॒म्याः  
 प॒शवः॑ स॒प्तार॒ण्याः स॒प्त छ॒न्दाꣳस्यु॑भयस्या-व॒रु॑द्ध्य॒ अथै॒ता  
 आ॒हु॒तीर् जु॑होत्ये॒ते वै दे॒वाः पु॒ष्टि॑पतयस्त ए॒वा ( ) स्मिन् पु॒ष्टिं द॑धति  
 पु॒ष्यति॑ प्र॒जया॑ प॒शुभि॒रथो॑ यदे॒ता आ॒हु॒तीर्जु॑होति॒ प्रति॑ष्ठित्यै ॥ 18

#### **TS 2.4.6.2 - Padam**

मि॒थु॒नम् । म॑द्ध्यतः । द॒धाति॑ । पु॒ष्ट्यै॑ । प्र॒जन॑नायेति॑ प्र – जन॑नाय ।  
 सि॒नीवा॒ल्यै । च॒रुः । भ॑वति । वाक् । वै । सि॒नीवा॒ली । पु॒ष्टिः ।

खलु॑ । वै॑ । वाक्॑ । पु॒ष्टिम्॑ । ए॒व । वा॒चम्॑ । उ॒पेति॑ । ए॒ति । ऐ॒न्द्रः ।  
 उ॒त्त॒म इत्यु॑त् – त॒मः । भ॒वति॑ । ते॒न । ए॒व । तत् । मि॒थु॒नम् । स॒प्त ।  
 ए॒तानि॑ । ह॒वी॒षि । भ॒वन्ति॑ । स॒प्त । ग्रा॒म्याः । प॒शवः॑ । स॒प्त ।  
 आ॒र॒ण्याः । स॒प्त । छ॒न्दा॒सि । उ॒भय॑स्य । अ॒वरु॑द्ध्य  
 इत्य॑व – रु॒द्ध्यै । अथ॑ । ए॒ताः । आ॒हु॒ती॒रित्या॑ – हु॒तीः ।  
 जु॒होति॑ । ए॒ते । वै । दे॒वाः । पु॒ष्टि॒प॒तय॑ इति पु॒ष्टि – प॒तयः॑ ।  
 ते । ए॒व ( ) । अ॒स्मिन् । पु॒ष्टिम् । द॒धति॑ । पु॒ष्यति॑ । प्र॒जयेति॑  
 प्र – जया॑ । प॒शुभि॒रिति॑ प॒शु – भिः॑ । अथो॑ इति । यत् । ए॒ताः ।  
 आ॒हु॒ती॒रित्या॑ – हु॒तीः । जु॒होति॑ । प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ इति  
 प्र॒ति – स्थि॑त्यै ॥ 18 (62) (अ॒स्मै – त ए॒व – द्वा॒द॒श च) (A6)

#### TS 2.4.7.1

मा॒रु॒त॒म॒सि म॒रु॒ता॒मो॒जो ऽपां॑ धा॒रां भि॒न्धि र॒मय॑त म॒रु॒तः श्ये॒न॒मा॒यि॒नं  
 म॒नो॒ज॒व॒सं वृ॑ष॒णं सु॒वृ॒क्तिं ॥  
 ये॒न श॑र्द्ध उ॒ग्र॒म॒व॒सृष्ट॑मेति तद॑श्चि॒ना परि॑ ध॒त्त॒ स्व॒स्ति ।  
 पु॒रो॒वा॒तो व॒र्ष॒ज्जि॒न्व॒रा॒वृथ्–स्वा॒हा वा॒ता॒व॒द्–व॒र्ष॒न्नु॒ग्र॒रा॒वृथ् स्वा॒हा ॥



स्तनयन् वरुषन् भीमरावृथस्वाहा ऽनशन्यवस्फूर्जन्-दिद्युद्-वरुषन्-  
त्वेषरावृथ स्वाहा ऽतिरात्रं वरुषन् पूर्तिरावृथ - [ ] 19

**TS 2.4.7.1 - Padam**

मारुतम् । असि । मरुताम् । ओजः । अपाम् । धाराम् । भिन्धि ।  
रमयत । मरुतः । श्येनम् । आयिनम् । मनोजवसमिति  
मनः - जवसम् । वृषणम् । सुवृक्तिमिति सु - वृक्तिम् ॥  
येन । शर्द्धः । उग्रम् । अवसृष्टमित्यव - सृष्टम् । एति । तत् ।  
अश्विना । परीति । धत्तम् । स्वस्ति ॥ पुरोवात इति पुरः - वातः ।  
वरुषन् । जिन्वः । आवृदित्या - वृत् । स्वाहा ।  
वातावदिति वात - वृत् । वरुषन् । उग्रः । आवृदित्या - वृत् ।  
स्वाहा । स्तनयन् । वरुषन् । भीमः । आवृदित्या - वृत् । स्वाहा ।  
अनशनि । अवस्फूर्जन्नित्यव-स्फूर्जन् । दिद्युत् । वरुषन् । त्वेषः ।  
आवृदित्या - वृत् । स्वाहा । अतिरात्रमित्यति - रात्रम् ।  
वरुषन् । पूर्तिः । आवृदित्या - वृत् । 19 (50)

**TS 2.4.7.2**

स्वाहा॑ बहु॑ हा॒यम॑वृषादि॒ति श्रु॒तरा॑वृथ् स्वाहा॑ ऽऽत॒पति॑ वर्॒षन्-  
वि॒राडा॑वृथ् स्वाहा॑ ऽव॒स्फूर्ज॑न्-दि॒द्युद्-वर्॒षन् भू॒तरा॑वृथ् स्वाहा॑मा॒न्दा  
वा॒शाः शु॒न्ध्यूर॑जिराः ।

ज्योति॑ष्मती-स्तम॑स्वरी-रु॒न्दतीः॑ सु॒फेनाः॑ ।

मि॒त्रभृ॑तः क्ष॒त्रभृ॑तः सु॒राष्ट्रा॑ इ॒ह मा॑ ऽव॒त ॥

वृ॒ष्णो अ॑श्वस्य स॒न्दान॑मसि॒ वृष॑ट्यै त्वो॒प न॑ह्यामि ॥ 20

**TS 2.4.7.2 - Padam**

स्वाहा॑ । बहु॑ । ह॒ । अ॒यम् । अ॒वृषा॑त् । इति॑ । श्रु॒तः ।

आ॒वृदि॑त्या - वृत् । स्वाहा॑ । आ॒तप॑तीत्या - त॒पति॑ । वर्॒षन् ।

वि॒राडि॑ति वि - राट् । आ॒वृदि॑त्या - वृत् । स्वाहा॑ ।

अ॒वस्फूर्ज॑न्नित्य॒व - स्फूर्ज॑न् । दि॒द्युद् । वर्॒षन् । भू॒तः ।

आ॒वृदि॑त्या - वृत् । स्वाहा॑ । मा॒न्दाः । वा॒शाः । शु॒न्ध्यूः । अ॒जिराः॑ ॥

ज्योति॑ष्मतीः । तम॑स्वरीः । उ॒न्दतीः॑ । सु॒फेना॑ इति सु - फे॒नाः ॥

मि॒त्रभृ॑त इति मि॒त्र - भृ॒तः । क्ष॒त्रभृ॑त इति क्ष॒त्र - भृ॒तः ।

सु॒राष्ट्रा॑ इति सु - रा॒ष्ट्राः । इ॒ह । मा॑ । अ॒व॒त ॥ वृ॒ष्णः । अ॑श्वस्य ।

स॒न्दा॒नमि॒ति सं – दा॒नम् । अ॒सि॒ । वृ॒ष्ट्यै॑ । त्वा॒ । उपे॒ति॒ ।

न॒ह्यामि॒ ॥ 20 (42) (पू॒र्ति॒रावृ॒द् – द्वि॒च॒त्वा॒रि॒ञ्श॒च्च) (A7)

**TS 2.4.8.1**

दे॒वा वस॒व्या अ॒ग्ने सोम॑ सूर्य॑ ॥

दे॒वाः श॒र्म॒ण्या मि॒त्राव॑रुणा॒ ऽर्य॑मन् ॥

दे॒वाः स॒पी॒तयो॑ ऽपां॑ नपा॒दाशु॑हेमन् ।

उ॒द्नो द॑त्तो॒दधिं॑ भि॒न्त दि॒वः प॒र्जन्या॑द॒न्तरि॑क्षात् पृ॒थि॒व्यास्त॑तो

नो वृ॒ष्ट्या॑ ऽव॒त ॥

दि॒वा चि॒त्तमः॑ कृ॒ण्वन्ति॑ प॒र्जन्ये॑नो-द॒वाहे॑न ।

पृ॒थि॒वीं य॑द् व्यु॒न्दन्ति॑ ॥

आ यं नरः सु॒दान॑वो द॒दाशु॑षे दि॒वः को॒शम॑चुच्यवुः ।

वि प॒र्जन्याः॑ सृ॒जन्ति॑ रो॒दसी॑ अनु॒ धन्व॑ना यन्ति – [ ] 21

**TS 2.4.8.1 - Padam**

दे॒वाः । वस॒व्याः । अ॒ग्ने । सोम॑ । सूर्य॑ ॥ दे॒वाः । श॒र्म॒ण्याः ।

मि॒त्राव॑रुणेति मि॒त्रा – वरु॑णा । अ॒र्य॑मन् ॥ दे॒वाः ।

स॒पी॒तय॑ इति स – पी॒तयः॑ । अ॒पाम् । नपा॑त् ।

आ॒शु॒हे॒म॒न्नि॒त्याशु॑ – हे॒म॒न् ॥ उ॒द्नः॑ । द॒त्त । उ॒द॒धि॒मि॒त्यु॒द – धि॒म् ।  
 भि॒न्त । दि॒वः । प॒र्ज॒न्यात् । अ॒न्तरि॑क्षात् । पृ॒थि॒व्याः । ततः॑ । नः ।  
 वृ॒ष्ट्या । अ॒वत ॥ दि॒वा । चि॒त् । तमः॑ । कृ॒ण्व॒न्ति । प॒र्जन्ये॑न ।  
 उ॒द॒वा॒हे॒ने॒त्यु॒द – वा॒हे॒न ॥ पृ॒थि॒वी॒म् । यत् । व्यु॒न्द॒न्तीति॑ वि॒उ॒न्द॒न्ति ॥  
 ए॒ति । यम् । नरः॑ । सु॒दान॑व इति सु॒दान॑वः । द॒दाशु॑षे । दि॒वः ।  
 को॒शम् । अ॒चु॒च्यवुः ॥ वी॒ति । प॒र्ज॒न्याः । सृ॒ज॒न्ति । रो॒द॒सी इति॑ ।  
 अ॒न्वि॒ति । ध॒न्व॒ना । य॒न्ति । 21 (50)

**TS 2.4.8.2**

वृ॒ष्टयः॑ ॥  
 उ॒दी॒र॒य॒था म॒रुतः॑ स॒मु॒द्र॒तो यू॒यं वृ॒ष्टिं वृ॒ष॒य॒था पु॒री॒षि॒णः ।  
 न वो॑ द॒स्रा उप॑ द॒स्य॒न्ति धे॒नवः॑ शु॒भं या॒ताम॒नु र॒था अ॒वृ॒थ्स॒त ॥  
 सृ॒जा वृ॒ष्टिं दि॒व आ ऽ॒द्भिः॑ स॒मु॒द्रं पृ॒ण ॥  
 अ॒ब्जा अ॒सि प्र॒थम॑जा ब॒लम॑सि स॒मु॒द्रि॒यं ॥  
 उ॒न्न॒म्भ॒य पृ॒थि॒वीं भि॒न्धी॑दं दि॒व्यं न॒भः ।  
 उ॒द्नो दि॒व्य॒स्य नो॑ दे॒ही॒शा॒नो वि सृ॒जा दृ॒तिं ॥

ये दे॒वा ( ) दि॒वि॒भा॒गा ये॑ ऽन्त॒रि॒क्ष॒भा॒गा ये॑ पृ॒थि॒वि॒भा॒गाः ।

त इ॒मं य॑ज्ञमवन्तु॒ त इ॒दं क्षे॒त्र॒मा वि॑शन्तु॒ त इ॒दं क्षे॒त्र॒मनु॑  
वि वि॑शन्तु ॥ 22

**TS 2.4.8.2 - Padam**

वृ॒ष्टयः॑ ॥ उ॒दि॒ति । ई॒र॒य॒थ । म॒रु॒तः । स॒मु॒द्र॒तः । यू॒य॒म् । वृ॒ष्टि॒म् ।

व॒र्ष॒य॒थ । पु॒री॒षि॒णः ॥ न । वः । द॒स्राः । उ॒पे॒ति । द॒स्य॒न्ति ।

धे॒न॒वः । शु॒भ॒म् । या॒ता॒म् । अ॒न्वि॒ति । र॒थाः । अ॒वृ॒त्स॒त ॥ सृ॒ज ।

वृ॒ष्टि॒म् । दि॒वः । ए॒ति । अ॒द्भि॒रि॒त्य॒त् – भिः । स॒मु॒द्र॒म् । पृ॒ण ॥

अ॒ब्जा इ॒त्य॒प् – जाः । अ॒सि॒ । प्र॒थ॒म॒जा इ॒ति॑ प्रथ॒म – जाः ।

॥ ब॒ल॒म् । अ॒सि॒ । स॒मु॒द्रि॒य॒म् ॥ उ॒दि॒ति । न॒भ॒य । पृ॒थि॒वी॒म् । भि॒न्धि ।

इ॒द॒म् । दि॒व्य॒म् । न॒भः ॥ उ॒द्नः । दि॒व्य॒स्य॒ । नः । दे॒हि । ई॒शा॒नः ।

वी॒ति॑ । सृ॒ज । दृ॒ति॒म् ॥ ये । दे॒वाः ( ) । दि॒वि॒भा॒गा इ॒ति॑

दि॒वि – भा॒गाः । ये । अ॒न्त॒रि॒क्ष॒भा॒गा इ॒त्य॒न्त॒रि॒क्ष – भा॒गाः । ये ।

पृ॒थि॒वि॒भा॒गा इ॒ति॑ पृ॒थि॒वि – भा॒गाः ॥ ते । इ॒म॒म् । य॒ज्ञ॒म् । अ॒व॒न्तु॑ ।

ते । इ॒दम् । क्षे॒त्रम् । ए॒ति । वि॒श॒न्तु । ते । इ॒दम् । क्षे॒त्रम् । अनु॑ ।  
वी॒ति । वि॒श॒न्तु ॥ 22 (70) (य॒न्ति – दे॒वा – वि॒श॒तिश्च) (A8)

**TS 2.4.9.1**

मा॒रु॒तम॑सि म॒रु॒तामो॑ज इति कृ॒ष्णं वा॑सः कृ॒ष्णातू॑षं परि॑ धत्त ए॒तद्-वै  
वृ॒ष्ट्यै रू॒पं स॒रूप॑ ए॒व भू॒त्वा पर्ज॑न्यं व॒र्षय॑तिर॒मय॑त म॒रुतः  
श्ये॑नमा॒यिन॑मिति पश्चा॒द्वा॒तं प्र॑ति मी॒वति॑ पु॒रोवा॒तमे॒व ज॑नयति  
व॒र्षस्या॑व॒रुद्ध्यै॑ वा॒तना॑मानि जु॒होति॑ वा॒युर्वै वृ॒ष्ट्या ई॒शे वा॒युमे॒व  
स्वे॑न भा॒गधे॒येनो॑प धा॒वति॑ स ए॒वास्मै॑ पर्ज॑न्यं व॒र्षय॑त्यष्टौ – [ ] 23

**TS 2.4.9.1 - Padam**

मा॒रु॒तम् । अ॒सि । म॒रु॒ताम् । ओ॒जः । इति॑ । कृ॒ष्णम् । वा॑सः ।  
कृ॒ष्णातू॑षमिति कृ॒ष्ण – तू॑षम् । प॒रीति॑ । ध॒त्ते । ए॒तत् । वै । वृ॒ष्ट्यै ।  
रू॒पम् । स॒रूप॑ इति॑ स – रू॒पः । ए॒व । भू॒त्वा । पर्ज॑न्यम् ।  
व॒र्षय॑ति । र॒मय॑त । म॒रु॒तः । श्ये॑नम् । आ॒यिन॑म् । इति॑ ।  
पश्चा॒द्वा॒तमिति॑ पश्चा॒त् – वा॒तम् । प्र॑तीति॑ । मी॒वति॑ ।  
पु॒रोवा॒तमिति॑ पु॒रः – वा॒तम् । ए॒व । ज॑नयति॑ । व॒र्षस्य॑ ।  
अ॒व॒रुद्ध्यै॑ इत्य॑व – रु॒द्ध्यै । वा॒तना॑मानीति॑ वा॒त – ना॑मानि ।

जुहोति । वायुः । वै । वृष्ट्याः । ईशे । वायुम् । एव । स्वेन ।  
भागधेयेनेति भाग- धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै ।  
पर्जन्यम् । वर्षयति । अष्टौ । 23 (50)

**TS 2.4.9.2**

जुहोति चतस्रो वै दिशश्चतस्रो ऽवान्तरदिशा दिग्भ्य एव वृष्टिं  
सं प्र च्यावयति कृष्णाजिने सं यौति हविरेवाकरन्तर्वेदि सं  
यौत्यवरुद्ध्यै यतीनामद्यमानानां शीर्षाणि परा ऽपतन्ते खर्जूरा  
अभवन् तेषां रस ऊर्ध्वो ऽपतत् तानि करीराण्यभवन्थ् सौम्यानि  
वै करीराणि सौम्या खलु वा आहुति दिवो वृष्टिं च्यावयति  
यत्करीराणि भवन्ति - [ ] 24

**TS 2.4.9.2 - Padam**

जुहोति । चतस्रः । वै । दिशः । चतस्रः । अवान्तरदिशा  
इत्यवान्तर - दिशाः । दिग्भ्य इति दिक् - भ्यः । एव । वृष्टिम् ।  
सम् । प्रेति । च्यावयति । कृष्णाजिन इति कृष्ण-अजिने । समिति ।  
यौति । हविः । एव । अकः । अन्तर्वेदीत्यन्तः - वेदि । समिति ।  
यौति । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै । यतीनाम् । अद्यमानानाम् ।

शीर्॑षाणि॑ । परेति॑ । अ॒पत॑न् । ते । ख॒र्जूराः॑ । अ॒भव॑न् । तेषा॑म् ।  
 रसः॑ । ऊ॒र्ध्वः॑ । अ॒पत॑त् । तानि॑ । क॒रीरा॑णि । अ॒भव॑न् । सौ॒म्यानि॑ ।  
 वै । क॒रीरा॑णि । सौ॒म्या । खलु॑ । वै । आहु॑तिरित्या – हु॒तिः । दि॒वः ।  
 वृ॒ष्टिम् । च्या॒वय॑ति । यत् । क॒रीरा॑णि । भव॑न्ति । 24 (50)

**TS 2.4.9.3**

सौ॒म्ययै॒वाऽऽहु॑त्या दि॒वो वृ॒ष्टि॒मव॑ रुन्धे॑ मधु॒षा सं यौ॑त्यपां॑ वा ए॒ष  
 ओष॑धीना॒ रसो॑ यन्म॒ध्वद्भ्य॑ ए॒वौष॑धीभ्यो व॒र्ष॒त्यथो॑ अ॒द्भ्य  
 ए॒वौष॑धीभ्यो वृ॒ष्टि॒नि न॑यति॒ मान्दा॑ वा॒शा इति॑ सं यौ॑ति॒ नाम॒धेयै॑रे॒वैना॑  
 अ॒च्छैत्य॑थो यथा॑ ब्रूया॒दसा॑ वे॒हीत्ये॒वमे॒वैना॑ नाम॒धेयै॑रा – [ ] 25

**TS 2.4.9.3 - Padam**

सौ॒म्यया॑ । ए॒व । आहु॑त्येत्या – हु॒त्या । दि॒वः । वृ॒ष्टिम् । अ॒वेति॑ ।  
 रुन्धे॑ । मधु॒षा । स॒मिति॑ । यौ॒ति । अ॒पाम् । वै । ए॒षः । ओष॑धीनाम् ।  
 रसः॑ । यत् । मधु॑ । अ॒द्भ्य इत्य॑त् – भ्यः । ए॒व । ओष॑धीभ्य  
 इत्योष॑धि – भ्यः । व॒र्ष॒ति । अथो॑ इति॑ । अ॒द्भ्य इत्य॑त् – भ्यः ।  
 ए॒व । ओष॑धीभ्य इत्योष॑धि – भ्यः । वृ॒ष्टिम् । नी॒ति । न॒यति॑ ।  
 मान्दाः॑ । वा॒शाः । इति॑ । स॒मिति॑ । यौ॒ति । ना॒म॒धेयै॑रिति॑ नाम॒धेयैः॑ ।



ए॒व । ए॒नाः । अ॒च्छ । ए॒ति । अथो॒ इति॑ । यथा॑ । ब्रू॒यात् । अ॒सौ ।  
ए॒ति । इ॒हि । इति॑ । ए॒वम् । ए॒व । ए॒नाः । ना॒म॒धे॒यैरिति॑ नाम॒-धे॒यैः ।  
ए॒ति । 25 (50)

**TS 2.4.9.4**

च्या॒वय॑ति वृ॒ष्णो अ॒श्वस्य॑ स॒न्दान॑म॒सि वृ॒ष्ट्यै॑ त्वो॒प न॒ह्यामी॑त्या॒ह  
वृ॒षा वा अ॒श्वो वृ॒षा प॒र्जन्यः॑ कृ॒ष्ण इ॒व ख॒लु वै भू॒त्वा व॒र्षति॑  
रू॒पेणै॒वैन॑ꣳ स॒मर्द्ध॑यति व॒र्ष॒स्याव॑रुद्ध्यै ॥ 26

**TS 2.4.9.4 - Padam**

च्या॒वय॑ति । वृ॒ष्णः । अ॒श्वस्य॑ । स॒न्दान॑मि॒ति सं – दान॑म् ।  
अ॒सि । वृ॒ष्ट्यै॑ । त्वा । उ॒पेति॑ । न॒ह्यामि॑ । इति॑ । आ॒ह । वृ॒षा । वै ।  
अ॒श्वः । वृ॒षा । प॒र्जन्यः॑ । कृ॒ष्णः । इ॒व । ख॒लु । वै । भू॒त्वा ।  
व॒र्षति॑ । रू॒पेण॑ । ए॒व । ए॒नम् । स॒मिति॑ । अ॒र्द्ध॑यति ।  
व॒र्ष॒स्य । अ॒वरु॑द्ध्य॒ इत्य॑व – रुद्ध्यै ॥ 26 (29)

(अ॒ष्टौ – भ॒वन्ति॑ – ना॒म॒धे॒यैरै॑ – का॒न्न॒त्रि॒श॒च्च॑) (A9)

**TS 2.4.10.1**

दे॒वा॒ व॒स॒व्या॒ दे॒वाः॑ श॒र्म॒ण्या॒ दे॒वाः॑ स॒पी॒तय॒ इत्या॑ ब॒द्ध्ना॑ति  
 दे॒वता॑भि॒रे॒वान्व॑हं वृ॒ष्टि॑मिच्छति॒ यदि॑ व॒र्षे॒त् ता॒वत्ये॒व हो॑त॒व्यं॑ यदि॒  
 न व॒र्षे॒च्छ्वो॑ भू॒ते ह॒विर्निर्व॑पेद॒होरा॒त्रे वै मि॒त्राव॑रुणाव॒होरा॒त्राभ्यां॑  
 खलु॑ वै प॒र्जन्यो॑ व॒र्षति॒ नक्तं॑ वा॒ हि दि॒वा वा॒ व॒र्षति॑ मि॒त्राव॑रुणावे॒व  
 स्वेन॑ भा॒गधे॒येनो॑प॒ धाव॑ति॒ तावे॒वास्मा॑ – [ ] 27

**TS 2.4.10.1 - Padam**

दे॒वाः॑ । व॒स॒व्याः॑ । दे॒वाः॑ । श॒र्म॒ण्याः॑ । दे॒वाः॑ । स॒पी॒तय॒ इति॑  
 स – पी॒तयः॑ । इति॑ । एति॑ । ब॒द्ध्ना॑ति । दे॒वता॑भिः । ए॒व ।  
 अ॒न्व॒ह॒मित्य॑नु – अ॒हम् । वृ॒ष्टिम् । इ॒च्छति॑ । यदि॑ । व॒र्षे॒त् ।  
 ता॒वति॑ । ए॒व । हो॒त॒व्यम् । यदि॑ । न । व॒र्षे॒त् । श्वः॑ । भू॒ते । ह॒विः ।  
 नि॒रिति॑ । व॒पेत् । अ॒हो॒रा॒त्रे इत्य॑हः – रा॒त्रे । वै । मि॒त्राव॑रुणा॒विति॑  
 मि॒त्रा – व॒रुणौ॑ । अ॒हो॒रा॒त्राभ्या॑मित्य॒हः – रा॒त्राभ्या॑म् । खलु॑ । वै ।  
 प॒र्जन्यः॑ । व॒र्षति॑ । नक्त॑म् । वा॒ हि । दि॒वा । वा॒ व॒र्षति॑ ।  
 मि॒त्राव॑रुणा॒विति॑ मि॒त्रा – व॒रुणौ॑ । ए॒व । स्वेन॑ । भा॒गधे॒येने॑ति॒  
 भा॒ग – धे॒येन॑ । उ॒पेति॑ । धा॒वति॑ । तौ । ए॒व । अ॒स्मै । 27 (50)

**TS 2.4.10.2**

अ॒हो॒रा॒त्रा॒भ्यां॑ प॒र्जन्यं॑ व॒र्ष॒यतो॑ ऽ॒ग्नये॑ धा॒मच्छ॑दे पु॒रो॒डा॒श॒म॒ष्टाक॑पा॒लं  
निर्व॑पेन्मा॒रुत॑ꣳ स॒प्तक॑पा॒लꣳ सौ॒र्यमे॑क॒कपा॒लम॒ग्निर्वा॑ इ॒तो  
वृ॒ष्टिमु॑दी॒रय॑ति म॒रुतः॑ सृ॒ष्टां न॑यन्ति य॒दा ख॒लु वा अ॒सावा॑दि॒त्यो  
न्यङ् र॒श्मिभिः॑ पर्या॒वर्त॑ते ऽथ॒वर्ष॑तिधा॒मच्छ॑दि॒व ख॒लु वै भू॒त्वा  
व॒र्षत्ये॒ता वै दे॒वता॑ वृ॒ष्ट्या ई॑शते॒ ता ए॒व स्वेन॑ भा॒गधे॒येनो॑प  
धा॒वति॑ ता – [ ] 28

**TS 2.4.10.2 - Padam**

अ॒हो॒रा॒त्रा॒भ्यामि॒त्यहः॑ – रा॒त्रा॒भ्याम् । प॒र्जन्य॑म् । व॒र्ष॒यतः॑ । अ॒ग्नये॑ ।  
धा॒मच्छ॑द इति॑ धा॒म – छ॑दे । पु॒रो॒डा॒श॒म् ।  
अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्यष्टा॑ – क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ । व॒पेत् । मा॒रुत॑म् ।  
स॒प्तक॑पा॒लमि॒ति स॒प्त – क॒पा॒लम् । सौ॒र्यम् ।  
ए॒कक॑पा॒लमि॒त्येक॑ – क॒पा॒लम् । अ॒ग्निः । वै । इ॒तः । वृ॒ष्टिम् ।  
उ॒दि॒ति । ई॒रय॑ति । म॒रुतः॑ । सृ॒ष्टाम् । न॒यन्ति॑ । य॒दा । ख॒लु । वै ।  
अ॒सौ । आ॒दि॒त्यः । न्यङ् । र॒श्मिभि॑रिति॑ र॒श्मि – भिः॑ ।  
पर्या॒वर्त॑त इति॑ परि॑ – आ॒वर्त॑ते । अथ॑ । व॒र्ष॒ति ।

धाम॑च्छदि॒ति धाम॑ – छत् । इ॒व । खलु॑ । वै । भू॒त्वा । व॒र्ष॒ति ।

ए॒ताः । वै । दे॒वताः॑ । वृ॒ष्ट्याः॑ । ई॒श॒ते । ताः । ए॒व । स्वे॒न ।

भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति भा॒ग – धे॒ये॒न । उ॒पे॒ति । धा॒व॒ति । ताः । 28 (50)

### TS 2.4.10.3

ए॒वा॒स्मै प॒र्जन्यं॑ व॒र्ष॒यन्त्यु॒ताव॒र्षि॒ष्यन् व॒र्ष॒त्ये॒व सृ॒जा वृ॒ष्टिं दि॒व  
आ ऽ॒द्भिः स॒मु॒द्रं पृ॒णे॒त्याहे॒माश्चै॒वामू॒श्वापः॑ स॒म॒र्द्ध॒यत्य॒थो आ॒भिरे॒वा-  
मू॒र॒च्छै॒त्य॒ब्जा अ॒सि प्र॒थम॒जा ब॒लम॒सि स॒मु॒द्रि॒यमि॒त्याह॑

यथा॑य॒जुरे॒वैतदु॒न्नं भ॒य पृ॒थि॒वीमि॒ति व॒र्षा॒ह्वां जु॒होत्ये॒षा वा ( )

ओष॑धी॒नां वृ॒ष्टि॒वनि॒स्तयै॒व वृ॒ष्टि॒मा च्या॒वय॒ति ये दे॒वा दि॒विभा॒गा इति॑  
कृ॒ष्णाजि॒नम॒व धू॒नोती॒म ए॒वा॒स्मै लो॒काः प्री॒ता अ॒भीष्टा॑ भ॒वन्ति ॥ 29

### TS 2.4.10.3 - Padam

ए॒व । अ॒स्मै । प॒र्जन्य॑म् । व॒र्ष॒यन्ति॑ । उ॒त । अ॒व॒र्षि॒ष्यन् ।

व॒र्ष॒ति । ए॒व । सृ॒ज । वृ॒ष्टिम् । दि॒वः । ए॒ति । अ॒द्भिरि॒त्यत् – भिः ।

स॒मु॒द्रम् । पृ॒ण । इति॑ । आ॒ह । इ॒माः । च । ए॒व । अ॒मूः । च ।

अ॒पः । स॒मि॒ति । अ॒र्द्ध॒यति॑ । अ॒थो इति॑ । आ॒भिः । ए॒व । अ॒मूः ।

अ॒च्छ । ए॒ति । अ॒ब्जा इत्य॑प् – जाः । अ॒सि ।

प्रथ॑म॒जा इति॑ प्रथ॒म – जाः॑ । ब॒लम् । अ॒सि॒ । स॒मु॒द्रि॒यम् । इति॑ ।  
 आ॒ह । य॒था॒य॒जु॒रिति॑ यथा – य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । उ॒दि॒ति॑ । न॒भ॒य॒ ।  
 पृ॒थि॒वीम् । इति॑ । व॒र्षा॒ह्वा॒मिति॑ व॒र्ष – ह्वा॒म् । जु॒हो॒ति॒ । ए॒षा ।  
 वै ( ) । ओष॑धी॒नाम् । वृ॒ष्टि॒व॒नि॒रिति॑ वृ॒ष्टि – व॒निः॑ । तया॑ । ए॒व ।  
 वृ॒ष्टि॒म् । ए॒ति॑ । च्या॒व॒य॒ति॒ । ये । दे॒वाः । दि॒वि॒भा॒गा इति॑  
 दि॒वि – भा॒गाः । इति॑ । कृ॒ष्णा॒जि॒न॒मिति॑ कृ॒ष्ण – अ॒जि॒नम् ।  
 अ॒वे॒ति॑ । धू॒नो॒ति॒ । इ॒मे । ए॒व । अ॒स्मै॒ । लो॒काः । प्री॒ताः ।  
 अ॒भी॒ष्टा इत्य॑भि – इ॒ष्टाः । भ॒व॒न्ति॒ ॥ 29 (71)

(अ॒स्मै – धा॒व॒ति॒ ता – वा – ए॒क॒विं॒शति॑श्च ) (A10)

**TS 2.4.11.1**

स॒र्वा॒णि छ॒न्दा॒स्ये॒तस्या॑-मि॒ष्ट्या-म॒नू॒च्या॒नी॒त्याहु॑-स्त्रि॒ष्टु॒भो वा  
 ए॒तद्वी॒र्यं यत् क॒कु॒दु॒ष्णि॒हा जग॑त्यै यदु॒ष्णि॒हक॒कु॒भा॒व॒न्वाह॑  
 ते॒नै॒व स॒र्वा॒णि छ॒न्दा॒स्ये॒व रु॒न्धे गा॒य॒त्री वा ए॒षा यदु॒ष्णि॒हा  
 या॒नि च॒त्वार्य॑द्ध्य॒क्षरा॑णि च॒तु॒ष्पा॒द ए॒व ते प॒श॒वो॒यथा॑ पु॒रो॒डा॒शो  
 पु॒रो॒डा॒शो ऽद्ध्ये॒वमे॒व तद्-यद्-ऋ॒च्य॑द्ध्य॒क्षरा॑णि यज्जग॑त्या- [ ] 30

**TS 2.4.11.1 - Padam**

स॒र्वा॒णि । छ॒न्दा॒सि॑ । ए॒तस्या॑म् । इ॒ष्ट्या॑म् ।  
 अ॒नू॒च्यानी॑त्यनु – उ॒च्या॒नि । इति॑ । आ॒हुः । त्रि॒ष्टु॒भः । वै । ए॒तत् ।  
 वी॒र्य॑म् । यत् । क॒कुत् । उ॒ष्णिहा॑ । जग॑त्यै । यत् ।  
 उ॒ष्णिह॑क॒कुभा॑वित्यु॒ष्णिह॑ – क॒कुभौ॑ । अ॒न्वाहे॑त्यनु – आ॒ह । तेन॑ ।  
 ए॒व । स॒र्वा॒णि । छ॒न्दा॒सि॑ । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । गा॒य॒त्री । वै । ए॒षा ।  
 यत् । उ॒ष्णिहा॑ । या॒नि । च॒त्वारि॑ । अधी॑ति । अ॒क्षरा॑णि । चतु॑ष्पाद  
 इति॑ चतुः – पा॒दः । ए॒व । ते । प॒शवः॑ । यथा॑ । पु॒रोडा॑शे ।  
 पु॒रोडा॑शः । अधी॑ति । ए॒वम् । ए॒व । तत् । यत् । ऋ॒चि । अधी॑ति ।  
 अ॒क्षरा॑णि । यत् । जग॑त्या । 30 (50)

**TS 2.4.11.2**

परि॑द॒ध्याद॑न्तं य॒ज्ञं ग॑मयेत् त्रि॒ष्टुभा॑ परि॑ दधातीन्द्रि॒यं वै वी॒र्यं॑  
 त्रि॒ष्टुगिन्द्रि॒य ए॒व वी॒र्यं॑ य॒ज्ञं प्र॑ति ष्ठापयति॒ नान्तं॑ गमयत्यग्ने॒ त्री ते॑  
 वा॒जिना॑ त्री ष॒धस्थे॑ति त्रि॒वत्या॑ परि॑ दधाति॒ सरूप॑त्वाय॒ सर्वो॑ वा ए॒ष  
 य॒ज्ञो यत् त्रै॑धात॒वीयं॑ का॒माय॑का॒माय॑ प्र यु॒ज्यते॑ स॒र्वेभ्यो॑ हि का॒मेभ्यो॑  
 य॒ज्ञः प्र॑यु॒ज्यते॑ त्रै॒धात॒वीये॑न यजेताभि॒चर॑न्त् सर्वो॑ वा– [ ] 31

**TS 2.4.11.2 - Padam**

परि॒द॒ध्या॒दि॒ति॒ परि॒-द॒ध्यात् । अ॒न्तम् । य॒ज्ञम् । ग॒मये॒त् । त्रि॒ष्टु॒भा॒ ।  
 परी॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ । इ॒न्द्रि॒यम् । वै । वी॒र्य॑म् । त्रि॒ष्टुक् । इ॒न्द्रि॒ये । ए॒व ।  
 वी॒र्य॑ । य॒ज्ञम् । प्र॒ती॒ति॒ । स्था॒पय॑ति । न । अ॒न्तम् । ग॒मय॑ति ।  
 अ॒ग्ने॑ । त्री॒ । ते॒ । वा॒जि॒ना । त्री॒ । स॒ध॒स्थे॒ति॒ स॒ध - स्था॒ । इति॑ ।  
 त्रि॒व॒त्ये॒ति॒ त्रि - व॒त्या॒ । परी॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ । स॒रूप॑त्वायेति  
 स॒रूप - त्वा॒य॒ । स॒र्वः । वै । ए॒षः । य॒ज्ञः । यत् । त्रै॒धा॒त॒वी॒र्य॑म् ।  
 का॒मा॒य॒का॒मा॒ये॒ति॒ का॒मा॒य - का॒मा॒य॒ । प्रे॒ति॒ । यु॒ज्य॒ते॒ । स॒र्वे॒भ्यः॑ ।  
 हि॒ । का॒मे॒भ्यः॑ । य॒ज्ञः । प्र॒यु॒ज्य॒त॒ इति॑ प्र - यु॒ज्य॒ते॒ । त्रै॒धा॒त॒वी॒र्ये॒न॒ ।  
 य॒जे॒त॒ । अ॒भि॒च॒र॒न्नि॒त्य॒भि॒ - च॒रन् । स॒र्वः । वै । 31 (50)

**TS 2.4.11.3**

ए॒ष य॒ज्ञो यत् त्रै॒धा॒त॒वी॒र्य॑ ॐ स॒र्वे॒णै॒वैनं॑ य॒ज्ञे॒ना॒भि॒ च॒र॒ति॒ स्तृ॒णु॒त  
 ए॒वैन॑मे॒तयै॑व य॒जे॒ता॒भि॒च॒र्य॑माणः स॒र्वो॒ वा ए॒ष य॒ज्ञो यत् त्रै॒धा॒त॒वी॒र्य॑ ॐ  
 स॒र्वे॒णै॒व य॒ज्ञे॒न॒ य॒ज॒ते॒ नैन॑म॒भि॒च॒रन्थ् स्तृ॒णु॒त ए॒तयै॑व य॒जे॒त॒ स॒हस्रे॑ण  
 य॒क्ष्य॑माणः प्र॒जा॒त॒मे॒वैन॑द्-द॒दा॒त्ये॒तयै॑व य॒जे॒त॒ स॒हस्रे॑णे॒जानो॑ ऽन्तं॒ वा  
 ए॒ष प॒शूनां॑ ग॒च्छ॒ति॒ - [ ] 32

**TS 2.4.11.3 - Padam**

ए॒षः । य॒ज्ञः । यत् । त्रै॒धा॒त॒वी॒यम् । स॒र्वे॒ण । ए॒व । ए॒नम् । य॒ज्ञेन॑ ।  
अ॒भी॒ति॑ । च॒र॒ति॑ । स्तृ॒णु॒ते । ए॒व । ए॒नम् । ए॒तया॑ । ए॒व । य॒जे॒त ।  
अ॒भि॒च॒र्य॑मा॒ण इ॒त्य॒भि॒-च॒र्य॑मा॒णः । स॒र्वः । वै । ए॒षः । य॒ज्ञः । यत् ।  
त्रै॒धा॒त॒वी॒यम् । स॒र्वे॒ण । ए॒व । य॒ज्ञेन॑ । य॒ज॒ते । न । ए॒नम् ।  
अ॒भि॒च॒र॒न्नि॒त्य॒भि॒-च॒र॒न् । स्तृ॒णु॒ते । ए॒तया॑ । ए॒व । य॒जे॒त ।  
स॒ह॒स्रे॑ण । य॒क्ष्य॑मा॒णः । प्र॒जा॒त॒मि॒ति॒ प्र - जा॒तम् । ए॒व । ए॒न॒त् ।  
द॒दा॒ति॑ । ए॒तया॑ । ए॒व । य॒जे॒त । स॒ह॒स्रे॑ण । ई॒जा॒नः । अ॒न्तम् । वै ।  
ए॒षः । प॒शूना॑म् । ग॒च्छ॒ति॑ । 32 (50)

**TS 2.4.11.4**

यः स॒ह॒स्रे॑ण य॒ज॒ते प्र॒जा॒प॒तिः ख॒लु वै प॒शू॒न॒सृ॒ज॒त ता॒ स्त्रै॒धा॒त॒वी॒ये-  
नै॒वा॒सृ॒ज॒त य॒ ए॒वं वि॒द्वा स्त्रै॒धा॒त॒वी॒ये॒न॒प॒शु॒का॒मो य॒ज॒ते यस्मा॑दे॒व  
यो॒नैः प्र॒जा॒प॒तिः प॒शू॒न॒सृ॒ज॒त तस्मा॑दे॒वै॒ना॒न्थ् सृ॒ज॒त उपै॑न॒मु॒त्तर॑  
स॒ह॒स्रं॑ न॒म॒ति दे॒वता॑भ्यो वा ए॒ष आ वृ॑श्च्य॒ते यो य॒क्ष्य॑ इ॒त्यु॒क्त्वा न  
य॒ज॒ते त्रै॒धा॒त॒वी॒ये॒न य॒जे॒त स॒र्वो वा ए॒ष य॒ज्ञो - [ ] 33



**TS 2.4.11.4 - Padam**

यः । सहस्रेण । यजते । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । खलु । वै ।  
पशून् । असृजत । तान् । त्रैधातवीयेन । एव । असृजत ।  
यः । एवम् । विद्वान् । त्रैधातवीयेन । पशुकाम इति पशु – कामः ।  
यजते । यस्मात् । एव । योनैः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । पशून् ।  
असृजत । तस्मात् । एव । एनान् । सृजते । उपेति । एनम् ।  
उत्तरमित्युत् – तरम् । सहस्रम् । नमति । देवताभ्यः । वै । एषः ।  
एति । वृश्च्यते । यः । यक्ष्ये । इति । उक्त्वा । न । यजते ।  
त्रैधातवीयेन । यजेत । सर्वः । वै । एषः । यज्ञः । 33 (50)

**TS 2.4.11.5**

यत् त्रैधातवीयं सर्वेणैव यज्ञेन यजते न देवताभ्य आ वृश्च्यते  
द्वादशकपालः पुरोडाशो भवति ते त्रयश्चतुष्कपाला-स्त्रिष्वमृद्धत्वाय  
त्रयः पुरोडाशा भवन्ति त्रय इमे लोका एषां लोकानामाप्या  
उत्तरउत्तरो ज्यायान् भवत्येवमिव हीमे लोका यवमयो मद्ध्य एतद्-वा  
अन्तरिक्षस्य रूपं समृद्ध्यै सर्वेषामभिगमयन्नव द्यत्यच्छब्दकारं  
हिरण्यं ददाति तेज एवा – [ ] 34

**TS 2.4.11.5 - Padam**

यत् । त्रैधातवीयम् । सर्वेण । एव । यज्ञेन । यजते । न ।  
देवताभ्यः । एति । वृश्च्यते । द्वादशकपाल इति द्वादश-कपालः ।  
पुरोडाशः । भवति । ते । त्रयः । चतुष्कपाला इति चतुः-कपालाः ।  
त्रिष्वमृद्धत्वायेति त्रिष्वमृद्ध - त्वाय । त्रयः । पुरोडाशाः ।  
भवन्ति । त्रयः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् । आप्त्यै ।  
उत्तरउत्तर इत्युत्तरः - उत्तरः । ज्यायान् । भवति । एवम् । इव । हि ।  
इमे । लोकाः । यवमय इति यव - मयः । मद्ध्यै । एतत् । वै ।  
अन्तरिक्षस्य । रूपम् । समृद्ध्या इति सं - ऋद्ध्यै । सर्वेषाम् ।  
अभिगमयन्नित्यभि - गमयन् । अवेति । द्यति ।  
अछंबट्कारमित्यछंबट् - कारम् । हिरण्यम् । ददाति ।  
तेजः । एव । 34 (50)

**TS 2.4.11.6**

ऽव रुन्धे तार्ष्यं ददाति पशूनेवाव रुन्धे धेनुं ददात्याशिष  
एवाव रुन्धे साम्नो वा एष वर्णो यद्धिरण्यं यजुषां तार्ष्यमुक्थामदानां  
धेनुरेतानेव सर्वान् वर्णानव रुन्धे ॥ 35

**TS 2.4.11.6 - Padam**

अवेति॑ । रु॒न्धे । ता॒र्प्यम् । द॒दाति॑ । प॒शून् । ए॒व । अवेति॑ ।  
रु॒न्धे । धे॒नुम् । द॒दाति॑ । आ॒शिष॑ इत्या॒ – शि॒षः । ए॒व । अवेति॑ ।  
रु॒न्धे । सा॒म्नः । वै । ए॒षः । वर्णः॑ । यत् । हि॒रण्यम् । य॒जुषाम् ।  
ता॒र्प्यम् । उ॒क्थाम॒दाना॒मित्यु॒क्थ – म॒दानाम् । धे॒नुः । ए॒तान् । ए॒व ।  
सर्वा॑न् । वर्णा॑न् । अवेति॑ । रु॒न्धे ॥ 35 (30)

(जग॑त्या – ऽभि॒चरन्थ॑ सर्वा॑ वै – ग॑च्छति – य॒ज्ञ – स्तेज॑ ए॒व –  
त्रि॒ंशच्च॑) (A11)

**TS 2.4.12.1**

त्व॒ष्टा ह॒तपु॒त्रो वी॒न्द्रो॒ सोम॒मा ऽह॒रत् तस्मि॒न्निन्द्र॑ उप॒हव॑मै॒च्छत॑  
तं नोपा॑ह्वयत पु॒त्रं मे॑ ऽव॒धीरि॑ति स य॒ज्ञवे॑शसं कृ॒त्वा प्रा॒सहा  
सोम॑मपिबत् तस्य यद॒त्यशि॑ष्यत तत् त्व॒ष्टा ऽह॒वनी॑यमुप प्राव॑र्तयथ्  
स्वाहे॑न्द्रशत्रुर्व॒र्द्धस्वे॑ति स याव॑दूर्ध्वः प॒रावि॑द्ध्यति ताव॑ति स्वय॑मे॒व  
व्य॑रमत॒ यदि॑ वा ताव॑त् प्र॒वण॑ – [ ] 36

**TS 2.4.12.1 - Padam**

त्वष्टा॑ । ह॒तपु॒त्र इति॑ ह॒त – पु॒त्रः । वी॒न्द्रमि॒ति वि – इ॒न्द्रम् ।  
सोम॑म् । ए॒ति । अ॒हरत् । तस्मि॑न् । इ॒न्द्रः । उ॒पह॒वमित्यु॑प-ह॒वम् ।  
ऐ॒च्छ॒त । तम् । न । उ॒पेति॑ । अ॒ह्वय॑त । पु॒त्रम् । मे । अ॒वधीः॑ ।  
इति॑ । सः । य॒ज्ञवे॒शसमि॑ति य॒ज्ञ – वे॒शस॑म् । कृ॒त्वा ।  
प्रा॒सहे॑ति प्र – स॒हा । सोम॑म् । अ॒पिब॑त् । तस्य॑ । यत् ।  
अ॒त्यशि॑ष्यतेत्य॒ति – अ॒शिष्य॑त । तत् । त्वष्टा॑ ।  
आ॒हव॑नीयमित्या॑ – ह॒वनी॑यम् । उ॒प । प्रेति॑ । अ॒वर्त॑यत् । स्वा॒हा ।  
इ॒न्द्रश॑त्रुरि॒तीन्द्र॑ – श॒त्रुः । व॒र्द्ध॒स्व । इति॑ । सः । याव॑त् । ऊ॒र्ध्वः ।  
प॒रावि॑द्ध्यतीति॑ प॒रा – वि॑द्ध्यति । ताव॑ति । स्व॒यम् । ए॒व । वी॒ति ।  
अ॒रम॑त । यदि॑ । वा । ताव॑त् । प्र॒वण॑मि॒ति प्र – व॒नम् । 36 (50)

**TS 2.4.12.2**

–मा॒सीद्–यदि॑ वा ताव॑द॒ध्यग्ने॑रासी॒थ् स सं॒भव॑न्न॒ग्नीषो॑मा॒वभि॑  
सम॑भव॒थ् स इ॒षुमा॑त्रमि॒षुमा॑त्रं वि॒ष्वडु॑व॒र्द्धत॑ स इ॒मान्  
लो॒कान॑वृ॒णोद्–यदि॑मान् लो॒कान॑वृ॒णोत् तद्–वृ॒त्रस्य॑

वृ॒त्र॒त्वं॑ तस्मा॒दिन्द्रो॑ ऽबि॒भेद॑पि त्वष्टा॒ तस्मै॑ त्वष्टा॒ वज्र॑मसिञ्चत् तपो॒  
वै स॑ वज्र॒ आसीत्॑ तमु॒द्यन्तुं॑ नाश॒क्नोद॑थ वै तर्हि॒ विष्णु॑ – [ ] 37

**TS 2.4.12.2 - Padam**

आसीत्॑ । यदि॑ । वा॒ । तावत्॑ । अधी॑ति । अ॒ग्नेः॑ । आसीत्॑ । सः॑ ।  
सं॒भ॒व॒न्निति॑ सं – भवन् । अ॒ग्नीषो॑मा॒वित्य॒ग्नी – सोमौ॑ । अ॒भि ।  
स॒मि॒ति । अ॒भवत्॑ । सः॑ । इ॒षुमा॑त्रमि॒षुमा॑त्रमि॒तीषु॑मा॒त्रं – इ॒षुमा॑त्रम् ।  
विष्व॑ङ् । अ॒व॒र्द्ध॑त । सः॑ । इ॒मान् । लो॒कान् । अ॒वृ॒णोत्॑ । यत् ।  
इ॒मान् । लो॒कान् । अ॒वृ॒णोत्॑ । तत् । वृ॒त्रस्य॑ । वृ॒त्रत्व॑मिति॒  
वृ॒त्र – त्वम्॑ । तस्मा॑त् । इन्द्रः॑ । अ॒बि॒भेत्॑ । अ॒पीति॑ । त्वष्टा॑ । तस्मै॑ ।  
त्वष्टा॑ । वज्र॑म् । अ॒सिञ्च॑त् । तपः॑ । वै । सः॑ । वज्रः॑ । आसीत्॑ ।  
तम् । उ॒द्यन्तु॑मित्युत् – यन्तु॑म् । न । अ॒श॒क्नोत्॑ । अथ॑ । वै ।  
तर्हि॑ । विष्णुः॑ । 37 (50)

**TS 2.4.12.3**

–र॒न्या दे॒वता॑ ऽसी॒थ् सो॑ ऽब्रवी॒द्–विष्ण॑वेही॒दमा॑ हरि॒ष्यावो॑  
येना॒यमि॒दमि॒ति स॑ विष्णुस्त्रे॒धा ऽत्मानं॑ वि॒न्यध॑त्त पृथि॒व्यां  
तृ॒तीय॑मन्तरि॒क्षे तृ॒तीयं॑ दि॒वि तृ॒तीय॑–मभि॒पर्या॑वर्ताद्ध्य॒बि॒भेद्–यत्–

पृ॒थि॒व्यां तृ॒ती॒य॒मा॒सी॒त् ते॒नेन्द्रो॑ वज्र॒मु॒द॒य॒च्छ॒द्-वि॒ष्ण॒व॒नु॒स्थि॒तः

सो॑ ऽब्र॒वी॒न्मा मे॒ प्र हा॒-र॒स्ति वा इ॒दं - [ ] 38

**TS 2.4.12.3 - Padam**

अ॒न्या । दे॒वता॑ । आ॒सी॒त् । सः । अ॒ब्र॒वी॒त् । वि॒ष्णो॑ । ए॒ति । इ॒हि ।

इ॒दम् । ए॒ति । ह॒रि॒ष्या॒वः । ये॒न । अ॒यम् । इ॒दम् । इ॒ति । सः ।

वि॒ष्णुः । त्रे॒धा । आ॒त्मा॒नम् । वि । नी॒ति । अ॒ध॒त्त । पृ॒थि॒व्याम् ।

तृ॒ती॒यम् । अ॒न्त॒रि॒क्षे । तृ॒ती॒यम् । दि॒वि । तृ॒ती॒यम् ।

अ॒भि॒प॒र्या॒व॒र्ता॒दि॒त्य॒भि - प॒र्या॒व॒र्ता॒त् । हि । अ॒भि॒भे॒त् । य॒त् ।

पृ॒थि॒व्याम् । तृ॒ती॒यम् । आ॒सी॒त् । ते॒न । इ॒न्द्रः । वज्र॒म् ।

उ॒दि॒ति । अ॒य॒च्छ॒त् । वि॒ष्ण॒व॒नु॒स्थि॒त इ॒ति वि॒ष्णु - अ॒नु॒स्थि॒तः । सः ।

अ॒ब्र॒वी॒त् । मा । मे॒ । प्रे॒ति । हाः । अ॒स्ति । वै । इ॒दम् । 38 (50)

**TS 2.4.12.4**

म॒यि वी॒र्यं॑ तत् ते॒ प्र दा॒स्यामी॒ति तद॒स्मै प्रा॒य॒च्छ॒त् तत् प्र॒त्य॒गृ॒ह्णा॒द॒धा

मे॒ति तद्-वि॒ष्णा॒वे ऽति॑ प्रा॒य॒च्छ॒त् तद्-वि॒ष्णुः प्र॒त्य॒गृ॒ह्णा॒द॒स्मा॒स्वि॒न्द्र

इ॒न्द्रि॒यं द॒धा॒त्विति॑ यद॒न्त॒रि॒क्षे तृ॒ती॒य॒मा॒सी॒त् ते॒नेन्द्रो॑ वज्र॒मु॒द॒य॒च्छ॒द्-

वि॒ष्ण॒व॒नु॒स्थि॒तः सो॑ ऽब्र॒वी॒न्मा मे॒ प्र हा॒र॒स्ति वा इ॒दं - [ ] 39

**TS 2.4.12.4 - Padam**

मयि॑ । वी॒र्यम् । तत् । ते । प्रेति॑ । दा॒स्यामि॑ । इति॑ । तत् । अ॒स्मै ।  
प्रेति॑ । अ॒यच्छत् । तत् । प्रतीति॑ । अ॒गृह्णात् । अधाः॑ । मा । इति॑ ।  
तत् । वि॒ष्णवे॑ । अति॑ । प्रेति॑ । अ॒यच्छत् । तत् । वि॒ष्णुः । प्रतीति॑ ।  
अ॒गृह्णात् । अ॒स्मासु॑ । इन्द्रः॑ । इन्द्रि॑यम् । दधा॒तु । इति॑ । यत् ।  
अ॒न्तरिक्षे॑ । तृतीयम् । आसीत् । तेन॑ । इन्द्रः॑ । वज्रम् । उ॒दिति॑ ।  
अ॒यच्छत् । वि॒ष्ण्वनु॑स्थित इति॑ वि॒ष्णु – अ॒नुस्थितः॑ । सः ।  
अ॒ब्रवीत् । मा । मे । प्रेति॑ । हाः । अ॒स्ति । वै । इ॒दम् । 39 (50)

**TS 2.4.12.5**

मयि॑ वी॒र्यं तत् ते॒ प्र दा॒स्यामीति॑ तद॒स्मै प्रा॒यच्छत्॑ तत् प्रत्य॑गृह्णाद् द्विर्मा  
ऽधा॑ इति॑ तद्-वि॒ष्णवे॑ ऽति॑ प्रा॒यच्छत्॑ तद्-वि॒ष्णुः  
प्रत्य॑गृह्णाद॒स्मास्विन्द्र॑ इन्द्रि॑यं दधा॒त्विति॑ यद्-दि॒वि तृतीय॑मासीत्  
तेनेन्द्रो॑ वज्रमु॒दयच्छद्-वि॒ष्ण्वनु॑स्थितः सौ ऽब्रवीन्मा मे  
प्र हा॒र्येनाह॑ – [ ] 40

**TS 2.4.12.5 - Padam**

मयि॑ । वी॒र्य॑म् । तत् । ते॒ । प्रेति॑ । दा॒स्या॒मि॒ । इति॑ । तत् । अ॒स्मै॒ ।  
प्रेति॑ । अ॒यच्छ॑त् । तत् । प्र॒तीति॑ । अ॒गृह्णा॑त् । द्विः । मा । अ॒धाः ।  
इति॑ । तत् । वि॒ष्णवे॑ । अति॑ । प्रेति॑ । अ॒यच्छ॑त् । तत् । वि॒ष्णुः ।  
प्र॒तीति॑ । अ॒गृह्णा॑त् । अ॒स्मासु॑ । इन्द्रः॑ । इन्द्रि॒यम् । द॒धातु॑ । इति॑ ।  
यत् । दि॒वि । तृ॒तीय॑म् । आसी॑त् । तेन॑ । इन्द्रः॑ । वज्र॑म् । उ॒दिति॑ ।  
अ॒यच्छ॑त् । वि॒ष्ण्वनु॑स्थित इति॑ वि॒ष्णु – अ॒नुस्थि॑तः । सः ।  
अ॒ब्रवी॑त् । मा । मे॒ । प्रेति॑ । हाः । येन॑ । अ॒हम् । 40 (50)

**TS 2.4.12.6**

–मि॒दमस्मि॑ तत् ते॒ प्र दा॒स्यामी॑ति॒ त्वी(३)॑ इत्य॑ब्रवीथ् स॒न्धां तु  
सं द॒धाव॑है त्वा॒मेव॑ प्रवि॒शानी॑ति॒ यन्मां॑ प्रवि॒शेः किं॑ मा भु॒ञ्ज्या  
इत्य॑ब्रवीत् त्वा॒मेवे॒न्धीय॑ तव॒ भोगा॑य त्वां प्रवि॒शेय॑मित्य॑ब्रवीत् तं वृ॒त्रः  
प्रावि॑शदु॒दरं॑ वै वृ॒त्रः क्षु॒त् खलु॑ वै म॒नुष्य॑स्य॒ भ्रातृ॑व्यो य – [ ] 41

**TS 2.4.12.6 - Padam**

इ॒दम् । अ॒स्मि॒ । तत् । ते॒ । प्रेति॑ । दा॒स्या॒मि॒ । इति॑ । त्वी(३)॑ । इति॑ ।  
अ॒ब्रवी॑त् । स॒न्धामि॑ति॒ सं – धा॒म् । तु । स॒मिति॑ । द॒धाव॑है । त्वा॒म् ।



ए॒व । प्रे॒ति । वि॒शा॒नि । इति॑ । यत् । मा॒म् । प्र॒वि॒शेरि॑ति प्र-वि॒शेः ।  
 कि॒म् । मा । भु॒ञ्ज्याः । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । त्वा॒म् । ए॒व । इ॒न्धी॒य ।  
 तव॑ । भो॒गा॒य । त्वा॒म् । प्रे॒ति । वि॒शे॒यम् । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । तम् ।  
 वृ॒त्रः । प्रे॒ति । अ॒वि॒शत् । उ॒दर॑म् । वै । वृ॒त्रः । क्षु॒त् । ख॒लु । वै ।  
 म॒नु॒ष्य॑स्य । भ्रा॒तृ॒व्यः । यः । 41 (50)

**TS 2.4.12.7**

ए॒वं वे॒द ह॑न्ति क्षु॒धं भ्रा॒तृ॒व्यं तद॑स्मै प्रा॒यच्छ॑त्तत् प्र॒त्यगृ॑ह्णात्-  
 त्रि॒र्मा ऽधा॑ इति॑ तद्-वि॒ष्णवे॑ ऽति॑ प्रा॒यच्छ॑त् तद्-वि॒ष्णुः  
 प्र॒त्यगृ॑ह्णाद॒स्मास्वि॑न्द्र इ॒न्द्रि॒यं द॑धा॒त्विति॑ यत् त्रिः प्रा॒यच्छ॑त् त्रिः  
 प्र॒त्यगृ॑ह्णात् तत् त्रि॒धातो॑स्त्रि॒धातु॑त्वं यद्-वि॒ष्णुर॑न्वतिष्ठ॒त वि॒ष्णवे॑ ऽति॑  
 प्रा॒यच्छ॑त् तस्मा॑दै॒न्द्रावै॑ष्ण॒वः ह॒विर्भ॑वति ( ) यद्-वा इ॒दं किञ्च॑  
 तद॑स्मै तत् प्रा॒यच्छ॑द् ऋ॒चः सा॒मा॒नि यजू॑षि स॒हस्रं॑ वा अ॒स्मै तत्  
 प्रा॒यच्छ॑त् तस्मा॑त् स॒हस्र॑दक्षि॒णं ॥ 42

**TS 2.4.12.7 - Padam**

ए॒वम् । वे॒द । ह॑न्ति । क्षु॒धम् । भ्रा॒तृ॒व्यम् । तत् । अ॒स्मै । प्रे॒ति ।  
 अ॒यच्छ॑त् । तत् । प्र॒तीति॑ । अ॒गृ॒ह्णात् । त्रिः । मा । अ॒धाः । इति॑ ।

तत् । विष्णवे । अति । प्रेति । अयच्छत् । तत् । विष्णुः । प्रतीति ।  
 अगृह्णात् । अस्मासु । इन्द्रः । इन्द्रियम् । दधातु । इति । यत् ।  
 त्रिः । प्रेति । अयच्छत् । त्रिः । प्रत्यगृह्णादिति प्रति – अगृह्णात् ।  
 तत् । त्रिधातोरिति त्रि – धातौः । त्रिधातुत्वमिति त्रिधातु – त्वम् ।  
 यत् । विष्णुः । अन्वतिष्ठतेत्यनु – अतिष्ठत । विष्णवे । अति । प्रेति ।  
 अयच्छत् । तस्मात् । ऐन्द्रावैष्णवमित्यैन्द्रा – वैष्णवम् । हविः ।  
 भवति ( ) । यत् । वै । इदम् । किम् । च । तत् । अस्मै । तत् ।  
 प्रेति । अयच्छत् । ऋचः । सामानि । यजूंषि । सहस्रम् । वै ।  
 अस्मै । तत् । प्रेति । अयच्छत् । तस्मात् ।  
 सहस्रदक्षिणमिति सहस्र – दक्षिणम् ॥ 42 (71)

(प्रवणं – विष्णुर्- वा इद- मिद – महं – यो – भव –  
 त्येकविंशतिश्च) (A12)

### TS 2.4.13.1

देवा वै राजन्या-ज्जायमाना-दबिभयु-स्तमन्तरेव सन्तं दाम्ना  
 ऽपौम्भन्थ् स वा एषो ऽपौब्धो जायते यद्-राजन्यो यद्-वा एषो

ॐ॒पो॒ब्धो॒ जा॒ये॒त॒ वृ॒त्रान्॒ घ्न॑ ॥ श्र॒रे॒द्-यं॑ का॒मये॑त॒ रा॒ज॒न्य-म॑न॒पो॒ब्धो॒  
जा॒ये॒त॒ वृ॒त्रान्॒ घ्न॑ ॥ श्र॒रे॒दि॒ति॒ तस्मा॑ ए॒तमै॑न्द्रा॒बार्.ह॒स्प॒त्यं च॒रुं  
निर्व॑पे॒दैन्द्रो॒ वै रा॒ज॒न्यो॒ ब्र॒ह्म बृ॒ह॒स्प॒तिर् ब्र॒ह्म॒णै॒वैनं॑ ( ) दा॒म्नो  
ॐ॒भ॒नान् मुञ्च॑ति॒ हि॒र॒ण्म॒यं दा॒म दक्षि॑णा सा॒क्षादे॒वैनं॑ दा॒म्नो  
ॐ॒भ॒नान् मुञ्च॑ति ॥ 43

**TS 2.4.13.1 - Padam**

दे॒वाः । वै । रा॒ज॒न्यात् । जा॒य॒मा॒नात् । अ॒बि॒भ॒युः । तम् । अ॒न्तः ।  
ए॒व । स॒न्तम् । दा॒म्ना । अ॒पे॒ति॒ । औ॒भ॒न् । सः । वै । ए॒षः ।  
अ॒पो॒ब्ध इ॒त्यप॑- उ॒ब्धः । जा॒य॒ते । यत् । रा॒ज॒न्यः । यत् । वै ।  
ए॒षः । अ॒न॒पो॒ब्ध इ॒त्यन॑प - उ॒ब्धः । जा॒ये॒त । वृ॒त्रान् । घ्न॑न् ।  
च॒रे॒त् । यम् । का॒मये॑त॒ रा॒ज॒न्यम् । अ॒न॒पो॒ब्ध इ॒त्यन॑प - उ॒ब्धः ।  
जा॒ये॒त । वृ॒त्रान् । घ्न॑न् । च॒रे॒त् । इति॑ । तस्मै॑ । ए॒तम् ।  
ऐ॒न्द्रा॒बार्.ह॒स्प॒त्यमि॒त्यैन्द्रा॑-बार्.ह॒स्प॒त्यम् । च॒रुम् । नि॒रि॒ति॒ । व॒पे॒त् ।  
ऐ॒न्द्रः । वै । रा॒ज॒न्यः । ब्र॒ह्म । बृ॒ह॒स्प॒तिः । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व ।  
ए॒नम् ( ) । दा॒म्नः । अ॒पो॒भ॒नादि॒त्यप॑-उ॒भ॒नात् । मुञ्च॑ति ।

हिरण्म॑यम् । दाम् । दक्षि॑णा । साक्षा॑दिति स-अक्षात् । ए॒व । ए॒नम् ।  
 दाम्नः॑ । अपो॑भ॒नादित्य॑प – उ॒भ॒नात् । मुञ्च॑ति ॥ 43 (62)

(ए॒नं – द्वा॒दश॑ च) (A13)

**TS 2.4.14.1**

नवो॑नवो भवति जा॒य॒मा॒नो ऽह्नां॑ के॒तुरु॑षसा॒मेत्य॑ग्रे ।  
 भा॒गं दे॒वेभ्यो॑ वि द॒धा॒त्याय॑न् प्र च॒न्द्रमा॑स्तिरति दी॒र्घमा॑युः ॥  
 यमा॑दित्या अ॒ञ्शुमा॑प्याय॒यन्ति॑ यमक्षि॒त-मक्षि॑तयः पिब॑न्ति ।  
 तेन॑ नो राजा वरु॒णो बृ॒हस्प॑तिरा प्याय॒यन्तु॑ भुव॒नस्य॑ गो॒पाः ॥  
 प्रा॒च्यां दि॒शि त्वमि॑न्द्रा॒सि राजो॒तोदी॑च्यां वृ॒त्रह॑न् वृ॒त्रहा॑ ऽसि ।  
 यत्र॑ यन्ति स्रो॒त्यास्त – [ ] 44

**TS 2.4.14.1 - Padam**

नवो॑नव इति नवः – नवः । भवति । जा॒य॒मा॒नः । अ॒ह्नाम् । के॒तुः ।  
 उ॒षसा॑म् । ए॒ति । अ॒ग्रे ॥ भा॒गम् । दे॒वेभ्यः॑ । वी॒ति । द॒धा॒ति ।  
 आ॒यन्नि॑त्या – यन् । प्रेति । च॒न्द्रमाः॑ । ति॒रति॑ । दी॒र्घम् । आ॒युः ॥  
 यम् । आ॒दि॒त्याः । अ॒ञ्शुम् । आ॒प्याय॑यन्तीत्या – प्याय॒यन्ति॑ । यम् ।  
 अक्षि॑तम् । अक्षि॑तयः । पिब॑न्ति ॥ तेन॑ । नः । राजा॑ । वरु॒णः ।

बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । ए॒ति॑ । प्या॒य॒य॒न्तु॑ । भु॒व॒न॒स्य॑ । गो॒पा इति॑ गो – पाः ॥  
प्रा॒च्याम्॑ । दि॒शि॑ । त्वम् । इ॒न्द्र॑ । अ॒सि॒ । रा॒जा॑ । उ॒त । उ॒दी॒च्याम्॑ ।  
वृ॒त्र॒ह॒न्नि॒ति॑ वृ॒त्र – ह॒न् । वृ॒त्र॒हे॒ति॑ वृ॒त्र – हा । अ॒सि॒ ॥  
य॒त्र । य॒न्ति॑ । स्रो॒त्याः॑ । तत् । 44 (50)

**TS 2.4.14.2**

–ज्जि॒तं॑ ते दक्षि॒णतो॑ वृ॒षभ॑ ए॒धि॒ ह॒व्यः॑ ॥  
इ॒न्द्रो॑ जया॒ति न॑ प॒रा जया॑ता अ॒धि॒रा॒जो रा॒ज॒सु रा॒ज॒या॒ति ।  
वि॒श्वा हि॑ भू॒याः पृ॒त॒ना अ॒भि॒ष्टी॒रुप॑स॒द्यो न॒म॒स्यो॑ यथा ऽस॒त् ॥  
अ॒स्ये॒दे॒व प्र॑ रि॒रि॒चे म॒हि॒त्वं दि॒वः पृ॒थि॒व्याः प॒र्य॒न्त॒रि॒क्षात् ।  
स्व॒रा॒डि॒न्द्रो द॒म आ॑ वि॒श्वगूर्तः॑ स्व॒रि॒म॒त्रो व॒व॒क्षे र॒णाय॑ ॥  
अ॒भि त्वा॑ शू॒र नो॒नु॒मो ऽदु॒ग्धा इ॒व धे॒नवः॑ ।

ई॒शा॒न– [ ] 45

**TS 2.4.14.2 - Padam**

जि॒तम् । ते॒ । दक्षि॒ण॒तः॑ । वृ॒ष॒भः॑ । ए॒धि॒ । ह॒व्यः॑ ॥  
इ॒न्द्रः॑ । ज॒या॒ति॒ । न॒ । प॒रे॒ति॒ । ज॒या॒तै॒ । अ॒धि॒रा॒ज इ॒त्य॒धि – रा॒जः॑ ।  
रा॒ज॒स्वि॒ति॒ रा॒ज – सु॒ । रा॒ज॒या॒ति॒ ॥ वि॒श्वाः॑ । हि॒ । भू॒याः॑ । पृ॒त॒नाः॑ ।

अ॒भि॒ष्टीः । उ॒प॒सद्य॑ इत्यु॒प – सद्यः॑ । न॒म॒स्यः॑ । यथा॑ । अ॒सत् ॥  
 अ॒स्य । इत् । ए॒व । प्रेति॑ । रि॒रि॒चे । म॒हि॒त्वमि॑ति॒ महि॑ – त्वम् ।  
 दि॒वः । पृ॒थि॒व्याः । प॒रीति॑ । अ॒न्तरि॑क्षात् ॥ स्वर॑डिति॒ स्व – राट् ।  
 इन्द्रः॑ । दमे॑ । एति॑ । वि॒श्वगूर्त॑ इति॒ विश्व॑-गूर्तः । स्वरिः॑ । अ॒म॒त्रः ।  
 व॒वक्षे॑ । र॒णाय॑ ॥ अ॒भीति॑ । त्वा । शू॒र । नो॒नु॒मः । अ॒दु॒ग्धाः । इ॒व ।  
 धे॒नवः॑ ॥ ई॒शान॑म् । 45 (50)

**TS 2.4.14.3**

–म॒स्य ज॑गतः सु॒व॒र्द॒शमी॑शानमिन्द्र तस्थु॒षः ॥  
 त्वा॒मि॒द्धि ह॑वामहे सा॒ता वा॑जस्य का॒रवः॑ ।  
 त्वां वृ॒त्रेष्वि॑न्द्र स॒त्यतिं॑ न॒रस्त्वां॑ का॒ष्ठास्व॑र्वतः ॥  
 यद्वा॒व॒इन्द्र॑तेशतं शतं भूमी॒रुत॑ स्युः ।  
 न त्वा॑ वज्रि॒न्थ् स॒हस्रं॑ सूर्या॒ अनु॑ न जा॒तम॑ष्ट रोद॒सी ॥

**पिबा॑** सोममिन्द्र मन्दतु त्वा यन्ते सु॒षाव॑ हर्यश्वा॒द्रिः । 46

**TS 2.4.14.3 - Padam**

अ॒स्य । ज॑गतः । सु॒व॒र्द॒शमि॑ति॒ सुवः॑ – दृ॒शम् । ई॒शान॑म् । इन्द्र॑ ।  
 तस्थु॒षः ॥ त्वा॒म् । इत् । हि । ह॑वामहे । सा॒ता । वा॑जस्य । का॒रवः॑ ॥

त्वाम् । वृ॒त्रेषु॑ । इ॒न्द्र । स॒त्प॒तिमि॒ति स॒त् – प॒तिम् । नरः॑ । त्वाम् ।  
का॒ष्ठासु॑ । अ॒र्वतः॑ ॥ यत् । द्या॒वः । इ॒न्द्र । ते । श॒तम् । श॒तम् ।  
भूमीः॑ । उ॒त । स्युः॑ ॥ न । त्वा । व॒ज्रिन् । स॒हस्र॑म् । सूर्याः॑ ।  
अ॒न्वि॒ति । न । जा॒तम् । अ॒ष्ट । रो॒दसी॑ इति ॥ पि॒ब । सोम॑म् । इ॒न्द्र ।  
म॒न्दतु॑ । त्वा । यम् । ते । सु॒षाव॑ । ह॒र्यश्चे॑ति हरि – अ॒श्व ।

अ॒द्रिः ॥ 46 (50)

**TS 2.4.14.4**

सो॒तुर्बा॒हुभ्या॑ ५ सु॒यतो॑ ना॒र्वा ॥  
रे॒वती॑र्नः स॒धमा॑द इ॒न्द्रे स॒न्तु तु॒विवा॑जाः ।  
क्षु॒मन्तो॑ या॒भिर्म॑दे॒म ॥  
उ॒दग्ने॑ शु॒चय॑स्त॒व वि॒ ज्यो॒तिषो॑ दु॒त्यं जा॒तवे॑दस॒ ५  
स॒प्त त्वा॑ ह॒रितो॑ र॒थे व॑हन्ति दे॒व सूर्य॑ ।  
शो॒चिष्के॑ शं वि॒चक्ष॑ण ॥  
चि॒त्रं दे॒वाना॑मु॒दगा॑दनी॒कं च॑क्षु॒र्मित्र॑स्य व॒रुण॑स्याग्नेः ।

आ ऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य आत्मा

जगतस्तस्थुष – [ ] 47

**TS 2.4.14.4 - Padam**

सोतुः । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । सुयत इति सु – यतः ।

न । अर्वा ॥ रेवतीः । नः । सधमाद इति सध – मादः । इन्द्रे ।

सन्तु । तुविवाजा इति तुवि – वाजाः ॥ क्षुमन्तः । याभिः ।

मदेम ॥ उदिति । अग्ने । शुचयः । तव । वीति । ज्योतिषा । उदिति ।

उ । त्यम् । जातवेदसमिति जात – वेदसम् । सप्त । त्वा । हरितः ।

रथे । वहन्ति । देव । सूर्य ॥ शोचिष्केशमिति शोचिः – केशम् ।

विचक्षणेति वि – चक्षण ॥ चित्रम् । देवानाम् । उदिति । अगात् ।

अनीकम् । चक्षुः । मित्रस्य । वरुणस्य । अग्नेः ॥ एति । अप्राः ।

द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । अन्तरिक्षम् । सूर्यः । आत्मा ।

जगतः । तस्थुषः । 47 (50)

**TS 2.4.14.5**

श्च ॥

विश्वे देवा ऋतावृध ऋतुभिर् हवनश्रुतः ।



जुषन्तां॑ यु॒ज्यं॑ प॒यः॑ ॥

वि॒श्वे॑ दे॒वाः शृ॒णु॒तेम॑ ह॒वं मे॒ ये अ॒न्तरि॑क्षे॒ य उप॒ द्यवि॒ ष्ट ।

ये अ॒ग्निजि॑ह्वा उ॒त वा॒ यज॑त्रा आ॒सद्या॑स्मिन् ब॒र्हिषि॑

माद॑यद्ध्वं ॥ 48

**TS 2.4.14.5 - Padam**

च ॥ वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । ऋ॒तावृ॑ध इत्यृ॒त – वृ॑धः । ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु-भिः॑ ।

ह॒वन॒श्रु॒त इति॑ ह॒वन – श्रु॑तः ॥ जु॒षन्ता॑म् । यु॒ज्यम् । प॒यः ॥ वि॒श्वे॑ ।

दे॒वाः । शृ॒णु॒त । इ॒मम् । ह॒वम् । मे॒ । ये । अ॒न्तरि॑क्षे । ये । उपे॑ति ।

द्यवि॑ । स्थ ॥ ये । अ॒ग्निजि॑ह्वा इत्यग्नि॑ – जि॒ह्वाः । उ॒त । वा॒ ।

यज॑त्राः । आ॒सद्ये॑त्या – सद्य॑ । अ॒स्मिन् । ब॒र्हिषि॑ ।

माद॑यद्ध्वम् ॥ 48 (30)

(त – दी॒शा॒न – म॒द्रि – स्त॒स्थुष॑ – स्त्रि॒ंश॑च्व) (A14)

---

---

**Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-**

(दे॒वा म॒नु॒ष्या॑ – दे॒वा॒सु॒रा अ॒ब्रु॒वन् – दे॒वा॒सु॒रास्तेषां॑ गाय॒त्री –  
प्र॒जाप॑ति॒स्ता य॒त्रा – ग॒ने गो॒भिः – श्चि॒त्रया॑ – मा॒रुतं॑ – दे॒वा व॑स॒व्या  
अ॒ग्ने – मा॒रुत॑मि॒ति – दे॒वा व॑स॒व्या दे॒वाः श॑र्म॒ण्याः – सर्वा॑णि –  
त्व॒ष्टा ह॑त॒पु॒त्रो – दे॒वा वै रा॑ज॒न्यान् – न॒वो॒न॒व – श्चतु॑र्द॒श )

**Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-**

(दे॒वा म॒नु॒ष्याः॑ – प्र॒जां प॒शून् – दे॒वा व॑स॒व्याः – परि॑द॒द्ध्यादि॑द॒-  
म॒स्म्य – ष्ठा च॑त्वा॒रि॒ंशत् )

**First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 2:-**

(दे॒वा म॒नु॒ष्या॑ – मा॒दय॑द्ध्वं)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

### Summary breakup of Padam - in Kaandam 2, Prasnam 4

Particulars		Example ( in Pada PaaTam)	No. of Padams as per Pada PaaTam
सामान्य पदानि	Ord	इषे । त्वा । ऊर्जे ।	1924
उपसर्ग पदानि	PRE	एति = (आ+इति) । उपेति = (उप+इति) । प्रेति = (प्र+इति) ।	178
वेष्टन पदानि	PS	उपायवः = उपायव इत्युप - आयवः । बाहुभ्याम् = बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्) ।	295
प्रग्रह पदानि	PG	ते = (ते इति) । त्वे = (त्वे इति) । चक्षुषी = (चक्षुषी इति) । विष्णो = विष्णो इति ।	7
प्रग्रह वेष्टन पदानि	PGS	अधिषवणे = अधिषवणे इत्यधि - सवने । इन्द्राग्री = इन्द्राग्री इतीन्द्र - अग्री	2
Total Padams			2406

---

**Details of Panchati and Padam for Kandam 2 , Prasanam 4 (TS 2.4)**

	<b>Panchati</b>	<b>Padams</b>
<b>Anuvakam 1</b>	<b>4</b>	<b>204</b>
<b>Anuvakam 2</b>	<b>4</b>	<b>199</b>
<b>Anuvakam 3</b>	<b>3</b>	<b>145</b>
<b>Anuvakam 4</b>	<b>3</b>	<b>153</b>
<b>Anuvakam 5</b>	<b>2</b>	<b>88</b>
<b>Anuvakam 6</b>	<b>2</b>	<b>112</b>
<b>Anuvakam 7</b>	<b>2</b>	<b>92</b>
<b>Anuvakam 8</b>	<b>2</b>	<b>120</b>
<b>Anuvakam 9</b>	<b>4</b>	<b>179</b>
<b>Anuvakam 10</b>	<b>3</b>	<b>171</b>
<b>Anuvakam 11</b>	<b>6</b>	<b>280</b>
<b>Anuvakam 12</b>	<b>7</b>	<b>371</b>
<b>Anuvakam 13</b>	<b>1</b>	<b>62</b>
<b>Anuvakam 14</b>	<b>5</b>	<b>230</b>
<b>Total →</b>	<b>48</b>	<b>2406</b>

**Notes:**

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site [www.vedavms.in](http://www.vedavms.in).